

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

Banky a finanční poradenství

Lukáš Fridrich

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lukáš Fridrich

Provoz a ekonomika

Název práce

Banky a finanční poradenství

Název anglicky

Banks and Financial Consulting

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je charakterizovat a vyhodnotit spolupráci mezi vybranými bankami a externími finančními poradci z řad poradenských společností působících v České republice.

Metodika

Úkolem rešeršní části bakalářské práce je charakterizovat základní problematiku principů fungování bank, jejich řízení, strukturu a nabídku bankovních produktů v rámci České republiky a zároveň charakterizovat problematiku finančního poradenství, a to na základě kompilace a syntézy teoretických poznatků získaných z odborných literárních zdrojů, pojednávajících o dané problematice.

Základem pro naplnění stanoveného cíle práce je provedení analýzy vzájemných vztahů, jejich fungování a uspořádání, mezi vybranými bankami a externími finančními poradenskými společnostmi, resp. finančními poradci, při spolupráci v rámci nabídky bankovních produktů a na základě této analýzy, zejména s využitím metod empirie, indukce a komparace vyhodnotit zásadní přínosy a případná negativa dané spolupráce.

Doporučený rozsah práce

40 – 60 stran

Klíčová slova

bankovníctví, banky, finance, bankovní sektor, finanční poradenství, bankéř, poradce, externí poradci, spolupráce,

Doporučené zdroje informací

ARNDRT, P., – BRAUN, G. Příručka finančního a pojišťovacího poradce. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2220-7.

KALABIS, Z. *Základy bankovníctví : bankovní obchody, služby, operace a rizika*. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0001-8.

KOHOUT, P. *Finance po krizi : Evropa na cestě do neznáma*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4019-5.

POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9.

REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2014. ISBN 978-80-7261-279-6.

TYL, T. – SYROVÝ, P. *Osobní finance : řízení financí pro každého*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4832-0.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Milan Ulrich

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 19. 9. 2017

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 01. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Banky a finanční poradenství" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 03. 2018

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu Ing. Milanu Ulrichovi, vedoucímu mé bakalářské práce, za odborné vedení a předání cenných rad a poznatků během zpracování této bakalářské práce.

Banky a finanční poradenství

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá bankovníctvím a kooperací mezi bankami a společnostmi finančního poradenství v České republice. První kapitola teoretické části se zabývá charakteristikou bankovníctví, bankovním systémem v ČR, strukturou bank, hospodařením bank, vlivu České národní banky a produkty nabízenými obchodními bankami. Druhá kapitola teoretické části je věnována charakteristice externího finančního poradenství z řad poradenských společností působících v České republice, popis náplně funkcí a přínosu pro banky a představení vybraných poradenských společností. V praktické části práce je popsán princip navázání spolupráce mezi uvedenými subjekty, proces kooperace a způsob prodeje finančních produktů. Analyzuje také růst podílu zprostředkovaných obchodů od externích poradenských společností a jejich pracovníků na celkem poskytnutých produktech a obchodech, které si banky zajistí svou obchodní činností.

Klíčová slova: bankovníctví, banky, finance, bankovní sektor, finanční poradenství, bankéř, poradce, externí poradci, spolupráce

Banks and financial consulting

Abstract

This bachelor thesis deals with banking and cooperation between banks and companies of financial consultings in the Czech Republic. The first chapter of the theoretical part is characterized by banking sector, bank structure, banking financial, influence of the Czech National Bank and products offered by banks. The second chapter of the theoretical part is devoted to the characteristics of external financial companies operating on the Czech Republic, a description of the functions and benefits for banks and the presentation of consulting companies. The practical part of the thesis describes the way of establishing cooperation between these subjects, the process of cooperation and the way of selling financial products, the tendency of growth of the part of mediated deals from external consultancy companies and their employees on the total furnished products from banks by their own business activities.

Keywords: Banking, banks, finance, bank sector, financial consulting, banker, broker, external consultant, cooperation

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teorie - Bankovnictví	14
3.1 Charakteristika bankovního systému	14
3.1.1 Vymezení obchodních bank	14
3.1.2 Bankovní licence	15
3.1.3 Česká národní banka	15
3.2 Vývoj bankovního systému v České republice	16
3.3 Vliv ČNB	17
3.3.1 Peníze a úrokové sazby	17
3.3.1.1 Peníze	17
3.3.1.2 Úrokové sazby	18
3.3.2 Měnová politika	18
3.3.3 Inflace	19
3.4 Obchodní banky	19
3.4.1 Funkce a poskytované služby	20
3.4.1.1 Transakční služby	20
3.4.1.2 Zprostředkovatelské služby	20
3.4.1.3 Emise bezhotovostních peněz	21
3.4.2 Organizační struktura bank	21
3.4.2.1 Schéma organizační struktury	22
3.4.2.2 Vedení banky	23
3.4.2.3 Výbory	23
3.4.2.4 Jednotlivá oddělení	23
3.5 Řízení a hospodaření bank	24
3.5.1 Management bank	25
3.5.2 Účetnictví bank	25
3.5.2.1 Aktiva banky	25
3.5.2.2 Pasiva banky	26
3.5.3 Výnosy a náklady bank	27
3.6 Bankovní produkty	27
3.6.1 Běžné účty	27

3.6.1.1	Běžný osobní účet	28
3.6.1.2	Spořicí účet	28
3.6.1.3	Firemní účet	29
3.6.1.4	Účet pro základní kapitál	29
3.6.1.5	Jistotní účet	29
3.6.1.6	Profesní účty	29
3.6.2	Úvěrové produkty	29
3.6.2.1	Spotřebitelský úvěr	30
3.6.2.2	Kontokorentní úvěr	30
3.6.2.3	Kreditní karta	31
3.6.2.4	Konsolidace.....	31
3.6.2.5	Investiční úvěr.....	31
3.6.2.6	Hypoteční úvěr.....	31
3.6.3	Investování	32
3.7	Finanční poradenství.....	32
3.7.1	Princip zprostředkování a finančního poradenství	33
3.7.2	Výhody finančního poradenství	33
3.7.3	Problémy finančního poradenství.....	33
3.7.4	Regulace finančního poradenství	34
3.7.5	Odměňování finančního poradce.....	34
3.7.6	UFS ČR a AFIZ ČR	35
3.7.7	Vybrané společnosti poskytující finanční poradenství.....	36
3.7.7.1	Partners Financial Services	36
3.7.7.2	OVB Alfinanz	36
3.7.7.3	Fincentrum	37
3.7.7.4	Broker Consulting	37
4	Banky a finanční poradenství.....	38
4.1	Vzájemná spolupráce.....	38
4.1.1	Důvody spolupráce.....	39
4.1.2	Navázání spolupráce bankéře a externího poradce	39
4.1.3	Princip, fungování a cíl spolupráce	40
4.1.4	Realizace obchodu.....	41
4.1.5	Výhody spolupráce.....	42
4.1.6	Rizika a negativa	42
4.1.7	Konkrétní partnerství.....	43
4.2	Podíl zprostředkovaných obchodů.....	43

4.3	Srovnání odvětví.....	48
4.3.1	Bankovní instituce.....	48
4.3.2	Finanční zprostředkování	49
4.3.3	Podíl sledovaných odvětví	50
5	Závěr	51
6	Seznam použitých zdrojů.....	52
6.1	Seznam literatury	52
6.2	Internetové odkazy	52

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Organizační struktura banky	22
---	----

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj zprostředkovaných hypotečních úvěrů a částek stavebního spoření	45
Graf 2 – Podíl zprostředkovaných úvěrů na celkem poskytnutých obchodními bankami	47
Graf 3 – Podíl průměrné mzdy	50
Graf 4 – Podíl zaměstnanosti.....	50

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Vybrané společnosti finančního poradenství a jejich bankovní partneři	43
Tabulka 2 - Souhrny zprostředkovaných úvěrových produktů a depozit za rok 2010, 2014, 2015 a 2016	44
Tabulka 3 - Úvěry klientům poskytované obchodními bankami celkem, podle účelu (stav k 31. 12. 2016).....	46
Tabulka 4 - Podíl zprostředkovaných úvěrů na celkem poskytnutých obchodními bankami..	47
Tabulka 5 - Zaměstnanci a mzdy v bankovních institucích	48
Tabulka 6 - Zaměstnanci a mzdy ve společnostech finančního zprostředkování	49

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ČNB	Česká národní banka
BRKI	Bankovní registr klientských informací
NRKI	Nebankovní registr klientských informací
USF	Unie společností finančního zprostředkování a poradenství
AFIZ	Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců

1 Úvod

Hlavním tématem bakalářské práce je charakteristika spolupráce mezi vybranými bankami a externími finančními poradci z řad poradenských společností v České republice, kteří jsou pro banky důležitým dodavatelem klientů úvěrových i neúvěrových bankovních produktů. Finanční poradenství má v sobě veliký potenciál, jak pro klienty, tak i pro bankovní instituce. Jejich výhoda spočívá v možnosti využití portfolia nabízených produktů všech partnerských bank působících v České republice. Díky tomu mohou nabízet nejvýhodnější finanční produkty, které nejlépe vystihují finanční situaci a potřeby klienta.

Teoretická část se skládá ze dvou hlavních bloků, prvním z nich je charakteristika a popis bankovníctví v České republice a druhý blok rozebírá problematiku finančního poradenství. Charakteristika bankovníctví popisuje celé bankovníctví jako obor, vliv ČNB a fungování samotných bank, jejich strukturu, management a nabízené produkty. Druhá část teorie se věnuje finančnímu poradenství a popisuje jejich principy, fungování těchto organizací a provizní systém.

Praktická část bakalářské práce se zabývá faktickým fungováním těchto oborů dohromady. Popisuje, jakým způsobem se navazuje jejich vzájemná spolupráce, jak probíhají školení pracovníků externích poradenství od bankéřů jednotlivých bank a je zde rozepsán proces zprostředkování bankovních produktů. Součástí praktické části je také porovnání zprostředkovaného objemu úvěrů externími poradci a celkem poskytnutých půjček obchodními bankami. A závěr je věnován srovnáním těchto oborů z hlediska zaměstnanosti a průměrné mzdy.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce v rešeršní části je charakterizovat a vyhodnotit spolupráci mezi vybranými bankami a externími finančními poradci z řad poradenských společností působících v České republice. Součástí je také obecný popis oboru bankovníctví, kde je vysvětleno fungování a řízení bank, jejich struktura a nabídka úvěrových i neúvěrových produktů. Podstatnou roli pro bankovní systém hraje Česká Národní Banka, a proto je zde uveden její vliv na bankovníctví v České republice. Pro úplnost je v rešeršní části popsán obor finančního poradenství, jeho specifika, principy fungování a vybrané společnosti finančního poradenství působící na finančním trhu ČR.

2.2 Metodika

Teoretická část bakalářské práce je zpracována pomocí získaných poznatků z odborných literárních zdrojů, pojednávajících o problematice bankovníctví, peněžní ekonomie a finančních instrumentů.

Praktická část a tedy naplnění stanoveného cíle této práce je provedena pomocí analýzy vzájemných vztahů, jejich princip a fungování mezi vybranými bankami a externími finančními poradenskými společnostmi. Při konkrétní analýze spolupráce vybraných organizací je využito metod empirie, indukce a komparace pro vyhodnocení zásadních přínosů a možných negativ této spolupráce.

3 Teorie - Bankovníctví

3.1 Charakteristika bankovního systému

Bankovní systém je tvořen soustavou finančních institucí, které v daném státě poskytují finanční produkty a bankovní služby. V České republice je tento systém složen z centrální banky a obchodních bank. Banky jsou charakterizovány, jako podnikatelské subjekty, které musí splňovat zákonem určené podmínky pro získání bankovní licence na poskytování bankovních služeb. Tyto finanční instituce jsou pod dohledem státní instituce, centrální banky, která uděluje bankovní licence a kontroluje fungování celého finančního trhu. Centrální banka také spolupracuje na zákonech pro finanční trh ve s Ministerstvem financí České republiky, které je hlavní navrhovatel zákonů. Z důvodu členství České republiky v Evropské Unii, musí místní právní předpisy pro banky podléhat i těm evropským. „Z právního hlediska na základě zákona č. 21/1992 Sb., o bankách se bankami rozumějí akciové společnosti se sídlem v České republice, které

a) přijímají vklady od veřejnosti, a

b) poskytují úvěry,

a které k výkonu činností podle písmen a) a b) mají bankovní licenci.“ (Zákonyprolidi.cz, ©2010-2018)

3.1.1 Vymezení obchodních bank

Banky jsou vymezeny ze zákona jako finanční instituce, které přijímají peněžní vklady (depozita) na běžné účty a poskytují úvěrové produkty (spotřebitelský úvěr, kontokorentní úvěr, kreditní karty). V dnešní době však banky nabízejí mnohem širší portfolio finančních služeb a produktů rozšířené např. o investiční produkty či produkty z oblasti pojišťovnictví. „V bankovní teorii jsou obvykle funkce bank vymezeny širěji a často jsou členěny do čtyř oblastí; nabídka přístupu k platebnímu a zúčtovacímu mechanismu; transformace zdrojů (alokace zdrojů), resp. přeměna úspor v investice; řízení rizika; zpracování informací a monitorování dlužníků.“ (Polouček, 2006) Služby a produkty nabízené konkrétní obchodní bankou jsou obsaženy v bankovní licenci, která byla dané bance udělena. Mezi funkce a poskytované služby obchodními bankami patří:

- Transakční služby (převody mezi bankovními účty)
- Zprostředkovatelské služby (poskytování úvěrových produktů)

- Emise bezhotovostních peněz (vklady hotovosti na bankovní účty)

Služby, které smí daná obchodní banka poskytovat, jsou dány rozsahem bankovní licence, která byla bance udělena.

3.1.2 Bankovní licence

Bankovní licence je certifikát nebo potvrzení o tom, že daná instituce splnila veškeré zákonné podmínky pro poskytování uvedené služby. Bankovní licence je v České republice udělována Českou národní bankou na základě splnění podmínek pro poskytování daných bankovních služeb. Obsah a rozsah podmínek je uveden v zákoně č. 21/1992 Sb, o bankách a je určován Ministerstvem financí ČR ve spolupráci s Českou národní bankou. Pro získání bankovní licence je dána minimální výše základního kapitálu na 500 000 000,- Kč a minimálně v této výši musí být tvořen peněžitými vklady. V případě příchodu zahraniční banky sídlící mimo EU na finanční trh České republiky, musí tato banka podat žádost o poskytnutí bankovní licence České národní bance. *„Banky přicházející z libovolného státu EU (domovský stát) tak mohou na území ČR (hostitelský stát) vykonávat svou činnost prostřednictvím poboček bez udělení licence Českou národní bankou, pokud jim oprávnění k výkonu bankovních aktivit bylo uděleno dohledovou autoritou v zemi jejich sídla“* (Půlpánová, 2007) Tento fakt je dán Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu, ve které je uveden princip jednotné bankovní licence. Česká republika jako člen EU musí splňovat požadavky na sjednocení práva v bankovníctví, tzn., že české bankovní právo je v podstatě totožné jako evropské principy a normy. (Půlpánová, 2007)

3.1.3 Česká národní banka

Nad finančními trhy jsou postaveny národní i nadnárodní centrální banky, kterou v České republice představuje Česká národní banka (dále jen „ČNB“). *„ČNB je ústřední (centrální) bankou České republiky, orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem a orgánem příslušným k řešení krize na finančním trhu. Je zřízena Ústavou České republiky a svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a dalšími právními předpisy.“* (ČNB, ©2003 - 2018) ČNB je hlavní státní orgán, který dohlíží na činnosti bank, poskytuje bankovní licence, emituje hotovostní i bezhotovostní peníze, vede dohled nad celým finančním trhem a ovlivňuje národní ekonomiku pomocí finančních nástrojů. ČNB mimo udělování bankovních licencí za splnění daných podmínek také provádí následně plánované i neplánované kontroly a v případě

neplnění zákonných podmínek, může udělit pokutu, pozastavit činnost či odebrat bankovní licenci. (Polouček, 2006) Funkce ČNB jsou popsány v již uvedeném zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách. Nejvyšším řídicím orgánem ve vedení ČNB je sedmičlenná bankovní rada ČNB. Členové bankovní rady jsou jmenované pozice, které volí prezident České republiky na funkční období šesti let. Bankovní rada je tvořena guvernérem, dvěma viceguvernéry a dalšími čtyřmi členy bankovní rady ČNB. Mezi pravomoci bankovní rady patří např. schválení rozpočtu ČNB, stanovení organizačního uspořádání a organizační jednotky ČNB. (ČNB, ©2003 - 2018)

3.2 Vývoj bankovního systému v České republice

V Českých zemích se první banky objevili počátkem 19. stol., kdy na základě iniciativy české aristokracie byla v roce 1824 založena Česká spořitelna a poté v roce 1847 začala v Praze působit pobočka rakouské National Bank. V následujících letech byla založena další řada komerčních bank, např. Živnostenská banka v roce 1868, ale velká část z nově založených bank musela ukončit svou činnost z důvodu špatného vyhodnocování rizika. Dalším milníkem pro české banky byl rok 1873, kdy byl bankovní sektor díky pevnému propojení s Habsburskou monarchií zasažen burzovní krizí ve Vídni. V dalších deseti letech došlo ke značnému snížení počtu aktivních bank. V tomto období bylo nově založeno šest bank, ale celých 99 jich zkrachovalo. (Polouček, 2006)

Důležitým rokem nejen pro dějiny českého národa, ale i českého bankovního sektoru, byl rok 1918, kdy se vznikem nového státu musela být řešena i otázka nové měny. Datum 1. 4. 1926 je datum, kdy zahájila svoji činnost centrální banka, tehdy ještě Národní banka Československá. Jejimi hlavními úkoly bylo vydávat hotovostní peníze a dodržovat směnný kurz vůči zahraničním měnám. *„Při vzniku republiky bylo u nás 301 obchodních akciových bank. Jejich počet se velice rychle a výrazně snížil jednak v průběhu krize 1922 – 1923, která na naše bankovníctví dopadla velice tvrdě, jednak fúzemi a akvizicemi v období konjunktury druhé poloviny dvacátých let. Před krizí nastupující v roce 1929 tak zůstalo v Československu 114 akciových bank.“* (Polouček, 2006) V předválečném období byl bankovní sektor stejně jako sektor nebankovní srovnatelně na vysoké úrovni s vyspělými tržními ekonomikami. Během druhé světové války a okupace byl počet bank opět razantně snížen a to buď převedením do německého vlastnictví, nebo úplným zánikem. (Polouček, 2006)

Podobný vývoj pokračoval i po roce 1945, kdy dále docházelo ke snižování počtu bank, k jejich znárodnování a specializaci finančních institucí. V roce 1950 došlo ke zrušení

Národní banky Československé a byla založena Státní banka Československá. Pro centrální banku to znamenalo značné snížení kompetencí banky a převedení všech rozhodnutí na tehdejší vládu. (Polouček, 2006)

Až 1. 1. 1990 vešly v platnost zákony, které jsou svým zněním podobné těm dnešním. Jednalo se o zákon č. 130/1989 Sb., o Státní bance československé a zákon č. 158/1989 Sb., o bankách a spořitelnách. V této době bylo v Československé federativní republice pět bank a v následujícím období se jejich počet zvyšoval. V roce 1991 jich bylo 24 a v roce 1994 to bylo již 55 bank. Právě po roce 1994 došlo ke zpřísnění regulací ze strany centrální banky a i vzhledem k vysokému počtu bank k přísnějšímu udělování bankovních licencí. Nyní je k prosinci 2017 na českém finančním trhu 45 bank a poboček zahraničních bank. (Polouček, 2006)

3.3 Vliv ČNB

Centrální banka České republiky, Česká národní banka, má značný vliv na bankovní sektor. ČNB jej ovlivňuje regulacemi, nařízenými a udělováním bankovních licencí. Má ale také nástroje, pomocí kterých dokáže ovlivnit celou národní ekonomiku. Mezi nástroje centrální banky patří:

- Peníze a úrokové sazby
- Měnová politika
- Inflace

3.3.1 Peníze a úrokové sazby

Jedním z nástrojů, které používá ČNB k ovlivňování a řízení finančních institucí a tím i národního hospodářství jsou peníze a úrokové sazby. Peněžní zásoba domácí ekonomiky a úroková míra spolu velice souvisí a z tohoto důvodu jsou společně popsány v jedné kapitole.

3.3.1.1 Peníze

Peníze jsou jedním z hlavních nástrojů centrálních bank k ovlivňování národní ekonomiky. Dosahuje toho určováním velikosti a strukturou peněžní zásoby, tedy množstvím a likviditou peněz v dané ekonomice. Pro sledování peněžní zásoby jsou využívána rozdělení dle likvidity do peněžních agregátů M1, M2, M3. Dle terminologie ČNB jsou to tzv. úzké (M1), střední (M2) a široké (M3) peníze. Do peněžního agregátu M1 patří oběživa s největší likviditou, to jsou bankovky, mince a zůstatky, které lze převést na oběživo, nebo použít

k bezhotovostní platbě. Agregát M2 obsahuje celý agregát M1 a navíc vklady na účtech se splatností do dvou let i vklady s výpovědní lhůtou do tří měsíců. Agregát M3 zahrnuje agregát M2 a obchodovatelné nástroje emitované sektorem měnových finančních institucí, patří sem investiční podílové listy fondu peněžního trhu vlastněné institucionálními investory. Důvodem zjišťování struktury peněžních agregátů, je analýza dynamiky a vývoje peněžního sektoru. Pojem, který musí být v rámci této kapitoly zmíněn, je měnová báze. Jde o součet nejlikvidnějších peněz složených z oběžných peněz u nebankovních subjektů, hotovosti v pokladnách bank, povinné minimální a dobrovolné rezervy bank u centrální banky. (Revenda, 2012) „*Kontrola zásoby obíhajících peněz je fakticky kontrolou nabídky peněz a v tržních ekonomikách ji určuje centrální banka. Pod pojmem kontrola nabídky peněz se rozumí zvláštní aktivita centrální banky (zahrnující i regulační opatření) zaměřená na realizaci cílů monetární politiky.*“ (Pospíšil, 2007)

3.3.1.2 Úrokové sazby

Úroková sazba je cena zapůjčených peněz vyjádřená v procentech za rok a úrok poté částka, kterou musí zaplatit daný subjekt za zapůjčení peněz. Je to vztah mezi subjektem, který má volné finanční prostředky a subjektem, který má určitou investiční příležitost, na kterou nemá v daný moment dostatečné krytí. Je zde tedy střet poptávky po volných peněžních prostředcích k jejich investování a nabídky volných peněžních prostředků, tvořený z peněžní nabídky a úspor domácností i firem. K tomuto střetu poptávky a nabídky zápůjčních fondů dochází na jejich společném trhu. Rovnováha na trhu zápůjčních fondů nastává v okamžiku, kdy se dostává poptávka s nabídkou do rovnosti. V tomto bodě se nachází rovnovážná úroková míra. (Polouček, 2006)

3.3.2 Měnová politika

Měnová politika je definována jako využívání měnově politických nástrojů centrální banky k dosahování vytyčených cílů ČNB v oblastech cenové stability a stability celé národní ekonomiky. Pomocí těchto nástrojů je ČNB schopna nepřímo ovlivnit úrokové sazby, měnový kurz, peněžní zásoby, objem poskytovaných úvěrů. Centrální banka přímo ovlivňuje pouze měnové složky, jako např. peněžní bázi a tím dokáže ovlivnit finanční nástroje, které jsou v ekonomice vzájemně propojené a závislé. Pomocí těchto impulsů do finančního systému se centrální banka snaží přibližovat ke stanoveným ekonomickým cílům. Konkrétní nástroje měnové politiky:

- Operace na volném trhu – obchody s krátkodobými dluhopisy mezi centrální bankou a komerčními bankami
- Intervence na devizovém trhu – pohyb s měnovým kurzem pomocí nákupu či prodeje devizových rezerv
- Míry povinných minimálních rezerv – mění se peněžní báze a tím nabídka volných peněžních prostředků a následně úroková míra
- Bankovní prohlášení – např. prohlášení o konci intervencí, dokáže pohnout s měnovým kurzem

3.3.3 Inflace

Míra inflace je procento, které udává změnu cenové hladiny v daném státě. Pro výpočet inflace se používá tzv. Index spotřebitelských cen, pomocí kterého se vypočítá procentní změna oproti předcházejícímu období. V případě, kdy inflace dosahuje vyšších hodnot procentních bodů, jedná o zvyšování cenové hladiny a tím znehodnocování reálné hodnoty peněz. Tento stav může nabývat tří stupňů vážnosti – mírná inflace (řádově jednotky procent), pádivá inflace (řádově desítky až nízké stovky procent), hyperinflace (řádově stovky procent a výše). V opačném případě, kdy je míra inflace záporná, dochází ke snižování cenové hladiny, což je tzv. deflace. Ale i tento ekonomický jev je brán za negativní, jelikož je doprovázen poklesem výkonu národní ekonomiky. Z těchto důvodů využívají centrální banky cílování inflace k dosahování cenové stability v ekonomice. Centrální banky definují cílovou inflaci ve formě pásem (např. 1 – 3 %), nebo pomocí bodu s hraničními body (např. 2 ± 1). Česká národní banka přešla na režim cílování inflace v roce 1998 a od té doby snaží přibližovat k danému cíli inflace pomocí měnově-politických nástrojů. (Polouček, 2006), „*Inflační cíl v celkové inflaci ve výši 2 % platný od ledna 2010 do přistoupení ČR k eurozóně. ČNB bude stejně jako doposud usilovat o to, aby se skutečná hodnota inflace nelišila od cíle o více než jeden procentní bod na obě strany.*“ (ČNB, © 2003 - 2018)

3.4 Obchodní banky

Základními institucemi bankovního systému je centrální banka a finanční zprostředkovatelé, kteří jsou zastoupeni obchodními bankami. Obchodní banky jsou speciální podnikatelské subjekty s možností přijímání vkladů a mnoha dalšími specializovanými rysy. Díky těmto výjimčnostem v národní ekonomice musí být rozdílně právně vymezeny a pro svou podnikatelskou činnost musí obdržet bankovní licenci. (viz 3.1)

3.4.1 Funkce a poskytované služby

Jak již bylo uvedeno v kapitole č. 3.1.1, jsou funkce i poskytované služby finančními institucemi velice rozšířené. Funkce a poskytované služby bankami jsou popsány níže.

3.4.1.1 Transakční služby

Transakční služby v sobě obsahují platební a zúčtovací styk, tedy bankovní vkladové účty a transakce mezi nimi. Platební styk je v rámci České republiky popsán v zákoně č. 370/2017, zákon o platebním styku platného ode dne 13. 11. 2017. V tomto zákoně jsou vymezeny následující části:

- Obecná ustanovení – Zde jsou vymezeny některé důležité pojmy, platební služby a elektronické peníze.
- Osoby oprávněné poskytovat platební služby a vydávat elektronické peníze – V této části jsou stanoveny osoby oprávněné k poskytování platebních služeb a podmínky i činnosti platebních institucí.
- Platební systémy – Třetí část obsahuje ustanovení pravidel a povinností v platebním a zúčtovacím systému.
- Práva a povinnosti při poskytování platebních služeb a vydávání elektronických peněz – V této kapitole je určen proces celého platebního a zúčtovacího styku.
- Zvláštní ustanovení o některých platebních účtech
- Bezpečnost v oblasti platebního styku
- Přestupky
- Dohled a kontrola
- Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

(Zákonyprolidi.cz, © 2010-2018)

3.4.1.2 Zprostředkovatelské služby

V rámci této funkce je dosahováno přeměny úspor domácností a firem v investice. Jde o přerozdělení zdrojů od subjektů, které mají volné finanční prostředky k subjektům, které mají investiční plán, ke kterému nemají dostatek prostředků. Cenou za zprostředkovatelské služby a poskytnutí peněžních prostředků je úrok. Přerozdělením finančních prostředků dochází ke stimulaci ekonomiky k většímu růstu. (Polouček, 2006) Mezi úvěrové produkty patří:

- Spotřebitelský úvěr
- Investiční úvěr

- Hypoteční úvěr
- Kontokorentní úvěr
- Kreditní karta

3.4.1.3 Emise bezhotovostních peněz

Emitovat bezhotovostní peníze mohou mimo centrální banku, která je jediným emitentem hotovostních peněz, také obchodní banky. Centrální banka emituje bezhotovostní peníze pomocí úvěrů domácím bankám, nákupem cenných papírů od domácích bank a nákupy zahraničních měn. Obchodní banky emitují bezhotovostní peníze pomocí poskytování bezhotovostních úvěrů nebankovním klientům a nákupem cenných papírů a zahraničních měn od nebankovních subjektů. (Revenda, 2012), „*Provádějí-li obchodní banky s nebankovními klienty hotovostní transakce, nedochází k emisi (či stažení) hotovostních peněz, ale ke vzájemné přeměně obou forem peněz.*“ (Revenda, 2012)

3.4.2 Organizační struktura bank

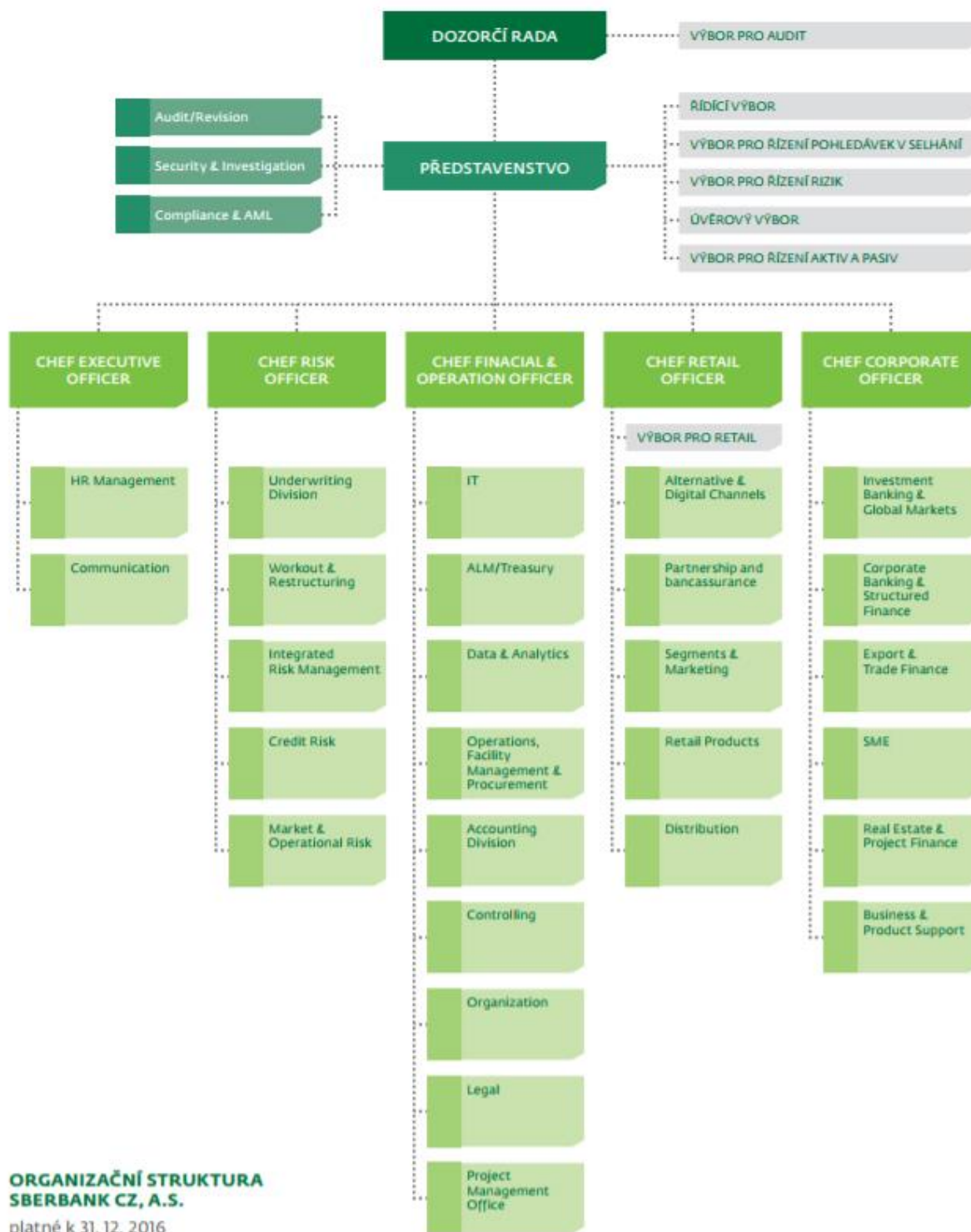
V komerčních bankách více než v jakémkoli jiném podnikání je důležitá organizační struktura instituce. Je to z důvodu velkého množství rizik, které musejí být kontrolovány, ať už jde o bezpečnostní rizika, úvěrová rizika či investiční rizika. Proto jsou struktury obchodních bank rozděleny na velký počet oddělení dle jednotlivých činností. Jsou zde také striktně rozděleny pravomoci a odpovědnosti jednotlivých oddělení. Jak již bylo zmíněno rozdíl mezi běžnými podnikatelskými subjekty a bankovními institucemi je velký, ale jsou také podstatné rozdíly i ve struktuře mezi bankovními institucemi. Rozdíl je dán vývojem v dané bance, historickými událostmi či státem mateřské společnosti. (Polouček, 2006)

V Organizační struktuře každé banky či akciové společnosti se nachází představenstvo, které představuje nejvyšší management banky. Již v dalších větvích hierarchie se organizační struktury obchodních bank mohou lišit, ovšem složení oddělení jsou velice podobná. Toto je dané především velikostí instituce, jejími pravomocemi a nabízenými službami. Pro názornost je v tomto textu uveden příklad organizační struktury Sberbank a.s., která bude dále rozebrána níže. Je zde schéma organizační struktury, popsáno vedení banky, oblasti a jejich jednotlivá oddělení.

3.4.2.1 Schéma organizační struktury

Banky mají za povinnost zveřejňovat organizační strukturu banky, jako ilustrační příklad byla vybrána obchodní banka Sberbank a.s. a její organizační struktura.

Obrázek 1 - Organizační struktura banky

Zdroj: sberbank.cz [online][citace: 10. 1. 2018] Dostupné z: <https://www.sberbankcz.cz/vyrocní-zpravy-a-hospodarske-vysledky>

3.4.2.2 Vedení banky

Ve vedení banky jako akciové společnosti je představenstvo. V uvedeném příkladu Sberbank a.s. je představenstvo sestaveno z pěti členů, na které dohlíží dozorčí rada, tvořena buď přímo z akcionářů či jimi jmenovanými zástupci.

- Chief Executive Officer (CEO) – jedná se o výkonného ředitele obchodní banky a zároveň předsedu představenstva.
- Chief Retail Banking Officer – člen představenstva odpovědný za oblast retailového bankovníctví a marketingu.
- Chief Risk Officer – člen představenstva odpovědný za oblast řízení rizik,
- Chief Corporate Banking Officer – člen představenstva odpovědný za oblast korporátního bankovníctví a globálních trhů.
- Chief Financial & Operation Officer – člen představenstva odpovědný za oblast organizace & IT, finanční řízení, banking operations, hospodářskou správu, ALM & Treasury. (Sberbank.cz, © 2018)

3.4.2.3 Výbory

Výbory jsou zřízené představenstvem společnosti a jejich členy jsou členové představenstva a vedoucí pracovníci daných oddělení, pro která byl výbor zřízen.

3.4.2.4 Jednotlivá oddělení

- Přímo pod výkonného ředitele spadají oddělení HR management a komunikace. HR oddělení je odpovědné za personální řízení a celkovou administrativu spojenou s přijímáním, zaškolováním a ukončováním pracovních poměrů. Oddělení komunikace řeší PR ve vnějším okolí banky.
- Do oblasti řízení rizik spadají oddělení související s tržními riziky, s riziky ohledně bonity klientů, schvalovacími procesy úvěrových produktů a rizik uvnitř banky.
- Oblasti organizace & IT, finanční řízení, banking operations, hospodářská správa, ALM & Treasury. Zde najdeme oddělení odpovědné za IT vybavení software i hardware, zajišťování materiálních potřeb pro všechny zaměstnance banky. Nalezneme zde také právní oddělení, analytické oddělení, zodpovědné za kontrolní, daňové a finanční analýzy. Dále sem spadá oddělení odpovědné za vývoj a zavádění nových principů, postupů a nástrojů do provozu banky. A v neposlední řadě je tu správa aktiv a pasiv a bankovní pokladny.

- Další oblastí je retailové bankovníctví a marketing, do kterého spadají obchodní záležitosti banky, tzn. celá pobočková síť v rámci divize distribuce a marketingové oddělení. Jedná se o oblast zodpovědnou za nabízené bankovní produkty, jejich parametry a prvotní kontakt s klienty.
- Poslední oblastí je oblast korporátního bankovníctví a globálních trhů, do kterého spadá obchodování s realitami (Real estate), financování projektů a korporátní bankovníctví nebo investiční bankovníctví a globální trhy. (Sberbank.cz, © 2018)

3.5 Řízení a hospodaření bank

Jak již bylo uvedeno, bankovní instituce jsou podnikatelské subjekty, které mají speciální funkce a služby, a také cíl podnikatelské činnosti není pouze dosažení maximalizace zisku. Pravidla pro podnikání jsou stanovena v zákoně o bankách ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstvech a obchodníků s cennými papíry. Prvním bodem této vyhlášky je požadavek na vytvoření a zavedení kontrolního a řídicího systému, který má za úkol následující cíle:

- Provádění činnosti banky v souladu s celkovou strategií banky a vnitřní předpisovou základnou.
- Aktuálnost, spolehlivost a ucelenost informací používaných bankou pro rozhodovací procesy a poskytovaných bankou třetím stranám
- Soulad činností banky s příslušnými zákony a předpisy

Dle této vyhlášky musí banky také vytvořit účinný systém vnitřní kontroly, které podléhají veškeré činnosti banky. Jde např. o dodržování pravidel obezřetného podnikání banky, dodržování stanovených zásad a cílů, systém řízení rizik, finanční řízení a úplnost, průkaznost a správnost vedení účetnictví.

Strategické řízení bank propojuje dlouhodobé strategické cíle s operativním řízením ze čtyř hlavních perspektiv. Společnost si nejprve musí určit, jaké jsou její poslání, základní hodnoty, vize, strategie, co je potřeba pro zajištění strategie a osobní cíle managementu a zaměstnanců. V souladu a na základě těchto atributů bude poté dosahováno strategických výstupů, kterými jsou spokojení akcionáři, spokojení zákazníci, efektivní vnitřní procesy a motivovaní a připravení zaměstnanci. (Pražák, 2012)

3.5.1 Management bank

Stejně jako u běžného podnikání je management bank zodpovědný za získávání zdrojů a jejich použití uvnitř instituce. Musí také sledovat a směřovat k vytyčeným krátkodobým i dlouhodobým cílům a dosahování zisku, tedy vyšších výnosů než nákladů. Management musí být také schopný analyzovat politickou a ekonomickou situaci dané ekonomiky a vydávat správná rozhodnutí vzhledem ke všem faktorům a rizikům, které mohou nastat. Hlavními úkolem managementu je vydávat taková nařízení, která směřují k vytyčeným strategickým cílům společnosti. Mezi tyto cíle patří spokojenost akcionářů, kterou vedení společnosti zajišťuje přes vyplácené dividendy a zvyšování hodnoty akcií a dociluje tím návratnosti investic akcionářů. Zaměstnancům musí být zajištěno ideální a inovativní pracovní prostředí, správná motivace ať už finanční či jinými odměnami, nebo možnosti profesního růstu. A spokojení zaměstnanci poté vytváří spokojené klienty, kteří za kvalitní produkty a služby přinášají pro banky výnosy. (Pražák, 2012)

3.5.2 Účetnictví bank

Banky i pobočky zahraničních bank jsou povinny být účetní jednotkou a vést účetnictví na základě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a zákoně č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz pojišťovny a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech), ve znění pozdějších předpisů. Hlavním úkolem účetnictví pro banky je poskytovat informace, pro ty, kteří budou informace o finanční situaci instituce potřebovat. Subjekty, které mohou sledovat účetnictví bank, jsou akcionáři, partnerské společnosti, současní a potenciální klienti a Česká národní banka. Ale pro své zvláštnosti přijímání vkladů či poskytování úvěrů musí být také uvedeny tyto zvláštnosti v bilanci aktiv a pasiv, kde je rozvržena struktura majetku a jejich zdrojů. Rozvaha a její položky pro finanční instituce jsou každý rok upravovány předpisem Ministerstva financí ČR do tabulkových formulářů. Bankovní bilance a výkaz zisků a ztrát se řídí vyhláškou č. 501/2002 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi. Rozvaha (Baloušek, 2007)

3.5.2.1 Aktiva banky

V této podkapitole jsou uvedeny příklady položek aktiv v rozvaze bank.

- Pokladní hotovost – peníze v hotovosti na pokladnách i v cizí měně a pohledávky vůči centrální bance dané země. Jde o nejlikvidnější aktiva v držbě banky.
- Poskytnuté úvěry a vklady
 - Vklady a úvěry u centrálních bank – debetní vklady na bankovních účtech u centrální banky, případně poskytnuté úvěry centrální bance.
 - Vklady a úvěry u jiných finančních institucí – debetní vklady na bankovních účtech jiných finančních institucí a poskytnuté úvěry jiným finančním institucím.
 - Vztahy vůči klientům banky – jde o sumu úvěrů poskytnutých klientům.
- Neobchodovatelné dluhové cenné papíry – finanční aktiva, neobchodovatelné dluhopisy a depozitní i ostatní směnky
- Ostatní dluhové cenné papíry – kupónové a ostatní bezkupónové dluhopisy k prodeji, obchodování a držení do splatnosti.
- Podílové listy a akcie fondů peněžního trhu.
- Ostatní akcie a majetkové účasti v držení banky – ostatní akcie, poukázky na akcie a jiné podíly, podílové listy a akcie ostatních fondů kolektivního investování.
- Stálá aktiva zahrnují hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek bank včetně pořízení tohoto majetku.
- Ostatní aktiva – drahé kovy, ostatní pokladní hotovost, pohledávky vůči jiným právnickým či fyzickým osobám neuvedených výše.
- Kladná reálná hodnota derivátů (pevných termínovaných operací a opcí). (Revenda, 2012)

3.5.2.2 Pasiva banky

V této podkapitole budou pasiva banky, která jsou odlišná od účetní rozvahy běžného podniku.

- Přijaté vklady a úvěry
 - Vklady a úvěry přijaté od centrální banky – kreditní zůstatky na běžných účtech bank u centrální banky a přijaté úvěry od centrální banky.
 - Vklady a úvěry přijaté od jiných finančních institucí – debetní vklady jiných bank na účtech dané banky a přijaté úvěry od jiných finančních institucí.
 - Vztahy vůči klientům – objem přijatých vkladů na bankovních účtech od klientů a úvěry přijaté od nebankovních institucí.

- Emitované neobchodovatelné dluhové cenné papíry – hodnota emitovaných depozitních směnek, ostatních směnek a neobchodovatelných dluhopisů.
- Emitované ostatní dluhové cenné papíry – hodnota bankou emitovaných kupónových, bezkupónových a ostatních dluhopisů i hypotečních zástavních listů.
- Kapitál a rezervy – jde o základní kapitál banky, vlastní akcie, rezervy a opravné položky a oprávky, rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku, kapitálové fondy, dlouhodobé závazky vůči centrále a nerozděleného zisku a neuhrazené ztráty.
- Ostatní pasiva – závazky banky vůči jiným právnickým a fyzickým osobám.
- Záporná reálná hodnota derivátů (pevných termínových operací a opcí). (Revenda, 2012)

3.5.3 Výnosy a náklady bank

Výnosy a náklady jsou základem pro sestavení výkazu zisků a ztrát, kde je vypočítán hospodářský výsledek daného podnikatelského subjektu. Mezi výnosy je zařazena celá řada aktiv, jako jsou poskytnuté úvěry, obchodování s cennými papíry, přijaté poplatky a provize či ostatní akcie. V nákladech jsou uvedeny přijaté vklady, přijaté úvěry, mzdy, provozní a správní náklady, rezervy, oprávky a mimořádné náklady. Po sečtení uvedených výnosů a nákladů vyjde hrubý zisk nebo ztráta. „Zisk obchodní banky je tvořen z největší části rozdílem mezi přijatými a placenými úroky, tj. rozdílem mezi úroky, které banka přijme od svých klientů, jimž poskytla úvěr, a úroky, které banka musí platit svým klientům, kteří si u ní uložili svoje volné peněžní prostředky.“ (Kalabis, 2012) V případě zisku bude je potřeba získat čistý výsledek hospodaření, který vznikne odečtením daně z příjmu od zisku.

3.6 Bankovní produkty

V této kapitole jsou uvedeny nejpoužívanější bankovní služby, jejich charakteristiky, přínosy a rozdíly. Jsou u nich také uvedeny varianty, využití a získávání příjmů pro bankovní instituce z uvedených produktů.

3.6.1 Běžné účty

Běžné účty patří do kategorie transakčních služeb a slouží k vykonávání platebního a zúčtovacího styku. „Byly to komerční banky, které tradičně nabízely základní finanční dokument, umožňující pružný a efektivní platební styk: depozita na požádání, resp. běžný účet.“ (Polouček, 2006) Jde o zajištění úschov a plateb mezi běžnými účty plátce a příjemce. Obchodní banky jsou v platebním styku prostředníkem a zprostředkovávají platební styk mezi

plátcem a příjemcem. Cenou za poskytování transakčních služeb a příjmy pro banku jsou poplatky za vedení účtů, za provedené platby, za vedení a používání platebních karet a jiné poplatky.

Pro vedení běžného účtu musí být mezi klientem a obchodní bankou podepsána smlouva o vedení běžného účtu. V této smlouvě jsou uvedeny následující informace:

- Subjekty, kterých se uvedená smlouva týká, tzn. klient a finanční instituce.
- Měna běžného účtu tj. běžné účty mohou být vedeny v tuzemských či zahraničních měnách.
- Číslo účtu tj. identifikační číslo pro směrování a identifikaci majitele účtu. Pro použití a pro zadávání plateb ze zahraničí bude uveden IBAN kód, který je mezinárodní variantou identifikace účtu.
- Úročení tzn., mohou být úročené či neúročené varianty účtu.
- Název účtu, většinou jde o jméno majitele účtu případně název daný bankou (typ účtu).
- Podpisový vzor pro výběry hotovosti na pokladnách.
- Poplatky, které budou za dané funkce účtovány na vrub běžného účtu (měsíční poplatky, poplatky za platební styk).

Uvedené informace se mohou lišit podle využití, profese klienta, právního vymezení klienta. Účet může být běžný, spořicí, firemní, jistotní, podnikatelský a firemní.

3.6.1.1 Běžný osobní účet

Jedná se o běžné účty určené pro běžný platební styk v tuzemské nebo cizí měně. „Běžné účty patří mezi tzv. vklady na viděnou, tzn., že s penězi na nich uloženými může klient v kterémkoli okamžiku, tj. bez výpovědních lhůt, disponovat.“ (Kalabis, 2012) Jelikož běžné účty jsou určené pro běžný platební styk, lze k nim vydávat platební karty, zřizovat inkasa či trvalé příkazy. Lze k nim také sjednávat úvěrové produkty (kontokorentní úvěr) a nastavit jej pro splácení úvěrových produktů.

3.6.1.2 Spořicí účet

Spořicí účty jsou typy účtů, které se od ostatních odlišují především úročením vkladů peněžních prostředků danou úrokovou sazbou. Jelikož tyto účty nejsou primárně určeny pro běžný platební styk, mají i další specifika. Nelze k nim vydávat platební karty, nastavovat inkasa či trvalé příkazy, sjednávat úvěrové produkty a ani z nich splácet úvěrové produkty.

3.6.1.3 Firemní účet

Jde o běžné účty určené právnickým osobám s běžným platebním stykem. Rozdíly jsou v poplatcích a podmínkách platebního styku. Mohou mít zvýhodněný zahraniční platební styk.

3.6.1.4 Účet pro základní kapitál

Běžný účet v tuzemské měně určen pro nově vznikající společnosti, jiné právnické osoby nebo k navýšení kapitálu již vzniklé společnosti. Je určen pro právnické osoby, společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti, které mají ze zákona povinnost splatit vklady či jejich části ještě před založením společnosti. Způsob úročení a úroková sazba se v jednotlivých finančních institucích odlišuje.

3.6.1.5 Jistotní účet

Jde o speciální běžný účet sloužící pro využití více stranami. Většinou se jedná o kupujícího, prodávajícího a banku jako prostředníka. Jak na straně kupujícího, tak i na straně prodávajícího může být více subjektů. Nejčastějším důvodem pro založení jistotního účtu je vypořádání vlastnických práv k nemovitosti nebo převod členského podílu v družstvu. Kupující strana garantuje, že prostředky uložené na tomto účtu budou prodávajícímu vyplaceny až po splnění všech podmínek, na kterých se kupní strany dohodly ve smlouvě, popřípadě že mu tyto prostředky budou zprostředkovatelem, tedy bankou, vráceny při nesplnění podmínek do sjednaného data.

3.6.1.6 Profesní účty

Jedná se o speciální běžné účty pro vybraná svobodná povolání se zvláštním právním režimem, které slouží k úschově či správě peněžních prostředků třetích osob. Pro tyto účty platí, že peněžní prostředky na účtech nejsou majetkem majitele účtu a nemohou být předmětem exekuce, dědictví, ani sloužit k zajištění dluhů majitele účtu a banka není oprávněna k jeho tíži zúčtovat své pohledávky. Jde o účty pro notářské a advokátní úschovy, pro správu prostředků přijatých exekutorem, pro správu majetku insolvenčním správcem, pro dražebníka, pro likvidátora a další.

3.6.2 Úvěrové produkty

Úvěrové produkty patří do zprostředkovatelské funkce obchodních bank, kde se přeměňují úspory domácností a firem, vklady na účtech banky, na investice. Cenu, kterou si

účtují finanční instituce za zprostředkování této přeměny, je úrok. Úvěrové produkty se dělí dle různých hledisek, mohou být účelové či bezúčelové. Dále se dělí dle způsobu čerpání, okamžitě, v celku či částečně. „*Úvěrové produkty bank představují u univerzálních bank obvykle podstatnou část aktiv. Z toho vyplývá význam těchto produktů pro výnosy banky, na druhé straně ovšem i význam úvěrových produktů je zcela zásadní i z hlediska rizik banky.*“ (Dvořák, 2005)

Před poskytnutím a načerpáním úvěrových produktů musí proběhnout kontrola bonity klienta za účelem snížení bankovního rizika. Především jde ale také o kontrolu a ochranu daného klienta před neschopností splácet či jeho zadlužováním. Při rozhodování o schválení či neschválení úvěru potřebuje obchodní banka mnoho důležitých informací. Mezi tyto informace patří např. osobní informace, rodinný stav, doklady totožnosti a příjmy klienta. Prvním bodem je zjištění všech potřebných klientských údajů, dále přijde na řadu zjištění příjmů klienta, ke kterému je zapotřebí dokument potvrzení o výši příjmu klienta. Následuje sepsání smluvní dokumentace a žádosti o úvěrový produkt, kde jsou uvedeny zjištěné informace, typ úvěrového produktu a výše úvěrového rámce. Banka dále potřebuje od žadatele poskytnutí souhlasu k nakládání s osobními údaji k nahlédnutí do bankovního registru klientských informací (BRKI) a nebankovního registru klientských informací (NRKI). V těchto registrech jsou zaznamenány úvěrové produkty klienta a jeho možná úvěrová angažovanost, která udává nejvyšší možný úvěrový rámec vypočítaný algoritmem obchodních bank. Registry následně vyhodnotí, zda je možné klientovi úvěr poskytnout či nikoliv. Posledním bodem je zaslání žádosti ke schválení danému oddělení banky, kde je vyhodnoceno riziko poskytnutí úvěrového produktu, a buď je úvěr zamítnut, nebo schválen a následně načerpán.

3.6.2.1 Spotřebitelský úvěr

Spotřebitelský úvěr je typ bezúčelového úvěru, to znamená, že úvěr může být poskytnut i bez informace, na co bude půjčka využita. Podstatou je jednorázové načerpání dané peněžní částky na běžný účet, která je splácena v pravidelných měsíčních splátkách. Splátka úvěru tzv. anuita je složena ze dvou částí. První částí je úrok, cena za poskytnutí úvěru a druhou částí je jistina, načerpaná částka.

3.6.2.2 Kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr je také typ bezúčelového úvěru, který lze čerpat opakovaně. Jedná se o úvěrový produkt vázaný k běžnému účtu a konkrétně o povolený debet běžného účtu,

který lze opakovaně čerpat za cenu úroku z čerpané částky. Prakticky jde o situaci, kdy se klient dostane do záporného zůstatku peněžních prostředků na běžném účtu a tato částka může být čerpána až do výše povoleného limitu.

3.6.2.3 Kreditní karta

Kreditní kartu je podobným typem úvěru jako kontokorentní úvěr s tím rozdílem, že na kreditní kartě není žádný zůstatek, ale jakékoli čerpání peněžních prostředků je čerpání úvěru. „*Oproti spotřebitelskému úvěru v případě úvěru z kreditní karty odpadá nutnost opakovaného podávání žádosti o každou půjčku*“ (Kalabis, 2012) Prostředky z kreditní karty je možné čerpat opakovaně do výše schváleného úvěrového rámce a cena za čerpanou částku je úrok z dané částky. Většina obchodních bank v dnešní době v případě kreditních karet nabízí tzv. bezúročné období. Toto období se v závislosti na finančních institucích liší a jedná se o období, ve kterém si klient půjčuje peníze od banky bezplatně.

3.6.2.4 Konsolidace

Konsolidace jak již název napovídá je sloučení více úvěrových produktů do jednoho. Jedná se o sloučení dvou a více úvěrů do jedné zkonsolidované půjčky se stejnými vlastnostmi, které má běžný spotřebitelský úvěr. Sloučením těchto půjček klient docílí lepší přehlednosti svých úvěrových produktů a ve většině případů snížení svých měsíčních splátek. Obchodní banka tuto možnost nabízí za účelem zisku, který získá převedením úvěrových produktů z jiné banky a opětovným splácením úroků.

3.6.2.5 Investiční úvěr

Investiční úvěr je jedním z účelových úvěrů, kde je půjčka využita na investiční příležitost právnické osoby. Jde tedy o úvěr, který je určen právnickým osobám a pro fyzické osoby podnikatele. „*Klasické investiční úvěry banky poskytují na výstavbu nebo na pořízení investičních celků, tedy na nákup pozemků, výstavbu inženýrských sítí nebo budov, nákup strojů a zařízení atp.*“ (Kalabis, 2012)

3.6.2.6 Hypoteční úvěr

Hypoteční úvěr patří mezi účelové úvěry, kdy je půjčka poskytnuta na pořízení bydlení, či pozemku. Půjčka bývá vzhledem k předmětu využití řádově ve vyšších částkách, a proto se banka snaží snížit své riziko. Hypoteční úvěr je vždy vázaný zástavním právem k nemovitosti, může jít o financovanou i jinou nemovitost.

3.6.3 Investování

V případě investování mohou být banky v pozici investičního zprostředkovatele nebo přímo obchodníkem s cennými papíry. Za situace, kdy je banka obchodníkem s cennými papíry sama banka obhospodařuje cenné papíry a obchoduje s nimi přímo s klientem. Banky jako investiční zprostředkovatelé nabízejí a prodávají klientům investiční nástroje partnerských investičních institucí. Mezi investiční nástroje patří dluhopisy, hypoteční zástavní listy a podílové fondy. U investic jsou hodnoceny tři faktory výnos, riziko a likvidita. Výnosová míra udává v procentech, jak se zhodnocuje daná investice, oproti tomu míra rizika nám říká, jaká je možnost ztráty investice. Likvidita je možnost převedení daného investičního instrumentu na peněžní prostředky. Mezi výnosem a rizikem funguje většinou přímá úměra, to znamená, že čím větší je míra rizika, tím je větší výnos investice (agresivnější investování). Opačným případem je nízká míra rizika a s tím spojené nízký výnos (konzervativní investování). Výnos a likviditu se investor snaží maximalizovat a riziko naopak minimalizovat. (Obchodování s cennými papíry, 2013)

3.7 Finanční poradenství

Finanční trh obsahuje mnoho služeb a produktů, které stále přibývají a jsou ovlivňovány mnoha faktory, od sociálních přes politické a ekonomické. Každým dnem se objevuje další řada nových informací působících na finanční trh a člověk, který se nepohybuje ve světě financí, se v nich může snadno ztratit. Právě pro tyto příležitosti jsou zde nápomocni finanční poradci, kteří se vyskytují v tomto světě a měli by mít dostatek zkušeností pro nastavení nejlepší možné kombinace finančních produktů a služeb pro své klienty. Přesná charakteristika finančního poradenství je složitější i s ohledem na fakt, že finanční poradce není definován ani dle legislativy České republiky. Základem pro finanční poradenství je analýza současného finančního stavu klienta, jeho aktuálních potřeb a cílů do budoucna. Na základě těchto informací a zkušeností má finanční poradce za úkol zkonstruovat finanční plán na míru klienta. Finance jsou ovšem velice dynamický trh, který se rychle mění, proto by měla péče finančního poradce i nadále pokračovat ve formě doporučení pro daného klienta, ve spojitosti s novinkami na finančním trhu. Finanční poradenství by tedy mělo být založeno na zjištění cílů a potřeb klienta a následné dlouhodobé spolupráci za dosažením vytyčených cílů. Dalším úkolem poradců je zlepšování finanční gramotnosti jejich klientů, to znamená zlepšování znalostí veřejnosti o finančních službách a produktech. (Finanční zprostředkování, 2016)

3.7.1 Princip zprostředkování a finančního poradenství

Finanční poradci mimo nastavení finančního plánu zastávají také funkci tzv. zprostředkovatelů, kteří plní potřeby svých klientů pomocí vhodně zvolených služeb a produktů finančních institucí. Zprostředkování souvisí s výběrem vhodných finančních produktů a vyřízení všech administrativních činností za klienta, kterému bude zbývat pouze podpis dokumentů. Zprostředkování také tkví v možnosti výběru z kompletního portfolia produktů všech finančních institucí působících na daném trhu. Tito finanční poradci jsou placeni z provizí, které jim finanční instituce platí za zprostředkování obchodu. Jsou zde ale také finanční poradci, kteří jsou odměňováni ne za zprostředkování, ale právě za analýzu finančního stavu klienta a následné sestavení finančního plánu na základě potřeb klienta, nikoli za vyřízení obchodu. Může také nastat situace, kdy je finanční poradce spíše obchodním zástupcem, jelikož jeho zprostředkovatelské služby vedou pouze k jedné finanční instituci a mají tzv. výhradní zastoupení. Tento trojí možný pohled na finančního poradce ukazuje, jak je složité přesně a jednoduše vymezit pojem „finanční poradce“. (Finanční zprostředkování, 2016)

3.7.2 Výhody finančního poradenství

Finanční poradci oproti bankéřům z komerčních bank mají velikou výhodu především v mnohem širším portfoliu, které mohou svým klientům nabídnout. Mohou tak poskládat svým klientům skutečně ideální finanční plán dle aktuální nabídky produktů finančních institucí. Výhodou by také měl být osobní přístup finančních poradců, kteří by měli klientům poskytovat péči i v okamžiku, kdy se na něj přímo neobrátl klient se svými potřebami. Tento předpoklad vychází z faktu, že poradci se neustále pohybují ve světě financí a měli by na základě úvodních potřeb klienta reagovat na změny na finančním trhu. Poradci také přinášejí výhody pro obchodní banky, jelikož představují přínos obchodních příležitostí.

3.7.3 Problémy finančního poradenství

V České republice se profese finančního poradenství nepyšní příliš dobrým jménem. Ve všech oborech jsou lidé, kteří svoji práci dělají dobře a zlepšují tak povědomí o svém oboru, a naproti tomu jsou ti, kteří nedělají práci pro dobrou zákazníků. Nejinak je tomu i u finančního poradenství. Důvodem tohoto špatného povědomí je, že velká část finančních poradců pracují pouze jako zprostředkovatelé finančních služeb, nikoliv jako rádci, kteří tvoří finanční plán pro své klienty. Nebezpečí zprostředkování je ve způsobu vyplacení práce zprostředkovatele,

kteřý je placen provizním systémem. To znamená, že tato část poradců může upřednostnit svůj finanční prospěch před potřebami klienta a vybírat tak finanční produkty a služby, které přináší vyšší provizi.

3.7.4 Regulace finančního poradenství

Jak již bylo uvedeno v podkapitole 3.7.1 česká legislativa, nevynezuje pojem finanční poradce, tak i v případě regulace finančního poradenství jde o složitější proces, který se neustále vyvíjí a přidávají se další regulace upravující činnosti a pravomoci finančních poradců. Proto je regulace rozdělena dle oblastí finančních služeb a produktů, které mohou poradci představovat a nabízet. Proto jsou zákonem dány produkty, které je možno distribuovat pouze po splnění správné kvalifikace. Do této skupiny momentálně patří investice, pojištění, penzijní produkty a spotřebitelské úvěry. Většina finančních poradců pracuje jako fyzická osoba podnikatel, tedy jako osoba výdělečně činná na základě živnostenského oprávnění. Živnostenské oprávnění je vymezeno v zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. V dnešní době je již toto oprávnění pouze první povinností, kterou je nutné si vyřídit a je potřebné získat další povolení pro provozování distribuce finančních služeb. Finanční poradce momentálně potřebuje minimálně dvě živnostenská oprávnění. Prvním z nich je volná živnost zprostředkování obchodu a služeb a druhá vázaná živnost poskytování či zprostředkování spotřebitelského úvěru, u kterého musí být dosaženo minimálně středoškolské vzdělání s maturitou, nebo alespoň tříletá praxe v oboru. Dohled stejně jako nad celým finančním trhem drží Česká národní banka, která mimo dozor vytváří legislativní úpravy ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR. Jako dohled a kontrola fungují také sdružení finančních zprostředkovatelů a poradenství USF ČR – Unie společností finančního zprostředkování a poradenství a AFIZ – Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců. Jejich kontrola je dána etickým kodexem těchto sdružení a řešením konkrétních stížností ze strany klientů na společnosti finančního poradenství či konkrétní finanční poradce. (Finanční zprostředkování, 2016)

3.7.5 Odměňování finančního poradce

Jak již bylo uvedeno v kapitole č. 3.7.4 Problémy finančního poradenství, jedním z problému je motivace a systém odměňování finančních poradců a v této kapitole bude uvedeno z jakého důvodu. Jsou dva typy odměňování, provizní a paušální. Paušální způsob odměňování je založený na platbě klienta přímo finančnímu poradci za jeho služby, za

analýzu jeho finanční situace, zjištění potřeb a následné sestavení ideálního finančního plánu. Motivace tohoto poradce je sestavení nejlepšího finančního plánu a spokojenost jeho klienta, který v případě potřeby opět využije jeho služby a bude mu opakovaně zapláceno za jeho služby. Druhým problematickým systémem odměňování je provizní systém. Zde je finanční poradce odměňován na základě produktů, které budou klientovi prodány. Motivace finančního poradce zvýšit svoji provizi může převýšit prospěch klienta. Finanční poradce v této situaci nemusí vybrat produkt či službu, která je ideální pro jeho klienta, ale může vybrat produkt přinášející poradci vyšší provizi.

3.7.6 UFS ČR a AFIZ ČR

USF ČR – Unie společností finančního zprostředkování a poradenství vznikla v roce 2006. Jedná se o sdružení podnikatelů právnických i fyzických osob v oblasti finančního zprostředkování a poradenství. Jejich úkolem je zkvalitňovat služby finančního poradenství na finančním trhu České republiky na základě etického kodexu. Unie také zastupuje její členy na jednáních se státními a finančními institucemi. Jak již bylo uvedeno, hlavním cílem unie je zkvalitňování poskytování služeb v oblasti finančního poradenství. Tohoto cíle je dosahováno především etickým kodexem, dle kterého se musí finanční poradci řídit. V případě stížností podaných na členy unie a jejich služby rozhoduje etická komise, která tyto stížnosti projednává a řeší jejich nápravu. Mezi členy USF ČR patří např. Broker Consulting, a.s., OVB Alfinanz, a.s., Swiss Life Select Česká republika s.r.o. nebo DataLife, s.r.o..

AFIZ – Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců České republiky byla založena v roce 2002 nejprve pod názvem Asociace registrovaných investičních zprostředkovatelů. Tehdy vznikla jako reakce na novou regulaci investičního zprostředkovatelství. Bylo jí vymezení nové právní úpravy, kde pro poskytování investičního poradenství bylo zapotřebí získat živnostenské oprávnění pro investiční zprostředkování. Nyní se asociace zaměřuje na kompletní finanční zprostředkovatelství a poradenství. Stejně jako USF ČR si asociace klade za cíl zlepšení poskytovaných služeb a zvyšování ochrany spotřebitele, právě pomocí řešení stížností na konkrétní subjekty poskytující finanční zprostředkování a poradenství. I u tohoto sdružení je stěžejním dokumentem etický kodex, ke kterému je každý člen zavázán a musí dle něj poskytovat finanční služby. Členové asociace AFIZ ČR jsou např. Partners Financial Services, a.s., Společnost finančních poradců, a. s. či Bohemia Servis Finance, a.s..

3.7.7 Vybrané společnosti poskytující finanční poradenství

Na českém finančním trhu momentálně figuruje již celá řada společností zabývajících se finančním poradenstvím. V dnešní době se společnosti nezaměřují pouze na finanční poradenství, ale přidali ke své podnikatelské činnosti také blízké obory, jakými jsou např. realitní služby. V tomto textu budou uvedeny čtyři zřejmě nejznámější společnosti na českém trhu Partners Financial Services, a.s., OVB Alfinanz, a.s. ČR, Fincentrum a.s. a Broker Consulting, a.s..

3.7.7.1 Partners Financial Services

„Česká společnost Partners Financial Services, a.s., zahájila svou činnost v červnu roku 2007 a její hlavní aktivitou je poskytování finančního poradenství. Heslem Partners je Finanční poradenství JINAK. V současnosti jsou Partners největší finančně poradenskou společností na českém trhu, s více než miliardovým ročním obratem a téměř půl milionem klientů.“ (Partners, © 2018)

Společnost Partners byla zapsána do obchodního rejstříku v roce 2007 a ve stejném roce také zahájila svou činnost. Počet jejich aktivních poradců k 31. 12. 2016 činil 1730 poradců a 500 000 klientů. Ke stejnému datu také společnost čítala 53 obchodních partnerů, tzn. partnerských finančních institucí a 70 poboček. K 1. 6. 2016 se počet nabízených produktů rovnal 400, v portfoliu má společnost bankovní produkty (běžné účty, spotřebitelské úvěry, hypoteční úvěry atd.), nebankovní financování (investice, stavební spoření a životní pojištění), neživotní pojištění a penzijní produkty. Provizní obrat v prvním sledovaném roce 2009 byl 838 mil. Kč a v posledním uvedeném roce 2015 byl 1,2 mld. Kč.

3.7.7.2 OVB Alfinanz

„Společnost OVB je přední poradenskou společností v oblasti finančních služeb v Evropě již od roku 1970. V současnosti působíme ve 14 zemích Evropy a staráme se o více než 3 miliony klientů. Poskytujeme profesionální finanční služby, které umožňují zvýšení životní úrovně širokému spektru lidí. Kládeme přitom důraz na individuální a komplexní přístup, který je základem pro budování dlouhodobých a kvalitních vztahů.“ (OVB, © 2018)

Společnost OVB zahájila svoji činnost na českém trhu v roce 1993. Celkové provizní příjmy celého holdingu k 31. 12. 2014 činili 214 mil. EUR, nutno však podotknout, že se jedná o příjem celého holdingu nikoliv pouze v rámci České republiky. Stejně tak počet aktivních poradců 5173 je uvedený za celou společnost OVB včetně zahraniční.

3.7.7.3 Fincentrum

„Fincentrum patří mezi trojici nejvýznamnějších finančně-poradenských společností v České republice. Svou poradenskou činnost orientuje bez výjimky na kvalitu a zájmy klienta. Společnost sdílí se svými poradci a obchodními partnery hodnoty kvalitního finančního poradenství. Poradci společnosti Fincentrum nabízí svým klientům výběr z největšího množství finančních institucí a jejich produktů, díky tomu mohou vyřešit prakticky každou situaci, která u klienta nastane.“ (Fincentrum, © 2016)

Akciová společnost Fincentrum byla založena v roce 2000 a patří k největším společnostem finančního poradenství v České a také Slovenské republice. Společnost v roce 2017 dosáhla na roční obrat 1,21 mld. Kč, díky více než 2500 aktivních finančních poradců. Do portfolia poskytovaných služeb patří veškeré finanční produkty z trhu od 65 obchodních partnerů. Společnost Fincentrum nyní není členem žádného sdružení finančních zprostředkovatelů a poradců, avšak do roku 2010 patřili do asociace AFIZ ČR.

3.7.7.4 Broker Consulting

„Společnost Broker Consulting byla založena v první polovině roku 1998 jako nezávislá zprostředkovatelská a konzultační firma. Od počátku své existence jsme se rozvíjeli dynamicky nejen objemem, ale především kvalitou poskytovaných služeb.“ (Broker Consulting, © 1998 - 2015)

Založení společnosti proběhlo v roce 1998 a již v roce 2001 měla 50000 aktivních klientů, o dva roky později byl překonán roční obrat 100 milionů korun. V roce 2016 se povedlo překonat hranici obratu jedné miliardy korun, konkrétně 1,033 mld. Kč a počet jejich klientů ve stejném roce byl přes 550 000 klientů. Počet finančních poradců v tomto roce přesáhl hodnotu 1500, kteří jsou ve více než 100 klientských centrech a kancelářích. Společnost uvádí, že její hlavní nabízenou a využívanou službou je vytvoření finančního plánu.

4 Banky a finanční poradenství

Bankovní instituce a společnosti finančního poradenství jsou velice důležitými subjekty pro celou národní ekonomiku a finanční trh, tím spíše jsou podstatné mezi sebou navzájem. Finanční poradenství by v podstatě nebylo potřebné ani možné v okamžiku, kdyby nebyly finanční instituce, které nabízí finanční produkty a služby. A pro tyto instituce se stává odvětví poradenství velmi podstatným partnerem pro jejich činnost. V této kapitole bude sepsána a ukázána propojenost, vzájemné důvody spolupráce a rostoucí význam finančního poradenství pro finanční trh.

4.1 Vzájemná spolupráce

Subjekty finančního poradenství mají svoji činnost založenou na sestavování finančních plánů pro své klienty a na zprostředkování těchto plánů za pomoci finančních instrumentů z portfolia finančních institucí. Z uvedeného vyplývá, že zprostředkovatelské společnosti jsou závislé na jejich činnosti. Proto je důležité, aby měly tyto společnosti navázanou spolupráci s bankovními institucemi. Je v jejich samotném zájmu kvalita a důvěryhodnost vybraných bank a tím spojená kvalita nabízených produktů a služeb. Jde totiž o produkty a značku dané bankovní instituce, kterou poté nabízejí poradci svým klientům. A bude-li klient spokojen s produktem i péčí o něj, bude i následně využívat jeho rad a doporučení.

Bankovní instituce nejsou v takové pozici jako společnosti finančního poradenství ve smyslu nezávislosti jejich činnosti na chodu finančního zprostředkovatelství. Jejich zájem na spolupráci je založený na přílivu nových klientů, nových obchodů a také velkého obchodního potenciálu do budoucna.

Bankovní instituce a společnosti finančního zprostředkovatelství mezi sebou uzavírají smlouvy o partnerství. Jde především o smluvní ujednání mezi subjekty, jak a v jaké výši bude probíhat odměňování za zprostředkované obchody. Každá ze společností finančního poradenství má uzavřené smlouvy s mnoha bankami, které považuje za atraktivní pro své klienty. A naopak i banky mají navázanou spolupráci s více společnostmi, které pokládají za kvalitní, aktivní a důvěryhodné. Tento smluvní vztah udává, že je možné mezi jednotlivými poradci z řad poradenských společností a bankami navazovat spolupráci. Každý poradce si může individuálně vybrat z partnerských bank, se kterými z nich bude spolupracovat. Ze strany bank a jejich bankéřů je situace podobná a i tito obchodní bankéři si můžou vybrat z finančních poradců a navázat s nimi spolupráci.

4.1.1 Důvody spolupráce

Spolupráce je prospěšná pro obě tato odvětví. Pro banky je hlavním důvodem pro toto partnerství přísun nových klientů. Noví klienti pro banku znamenají výnosy a možnost dalšího obchodu mimo ten, který byl zprostředkovaný již přes externího poradce. Tito poradci vlastně suplují činnosti bankéřů, kteří většinou nemají možnost a čas obvolávat a shánět nové klienty. Proto je pro každého bankéře velkou výhodou mít spolehlivé externí poradce, kteří tuto obchodní činnost dělají za ně. Na bankéře poté zůstává administrativní činnost a následná péče o klienty, kterým může dále nabízet produkty z portfolia dané banky. Z těchto následných doplňkových služeb můžou pro banku plynout další příjmy. Finanční poradenské společnosti a finanční poradci mají hlavní motivaci právě v příjmech za zprostředkované obchody pro finanční instituce. Finanční zprostředkovatelské společnosti mají důvod spolupracovat se spolehlivými a důvěryhodnými finančními institucemi proto, aby mohly nabízet jejich produkty a služby co nejvyšší kvality, které se v daný moment nacházejí na finančním trhu. Vyhledávají si tedy takové partnery, kteří nabízejí ty nejlepší produkty z důvodu poskytování co nejvyšší kvality služeb i poté, kdy má externí poradce splněný svůj díl práce. A hlavním důvodem spolupráce, který byl již uveden v podkapitole 4.1, je že finanční instituce nabízejí a obstarávají finanční produkty a služby, které externí poradci prezentují a zprostředkovávají.

4.1.2 Navázání spolupráce bankéře a externího poradce

Externí poradci i bankéři mají dány společnosti, s jejichž zaměstnanci mohou spolupracovat. Tyto instituce mají mezi sebou domluvené partnerství, které bylo sjednáno mezi vedeními obou společností. Tímto je dán okruh externích poradců a bankéřů, kteří mohou společně spolupracovat a uzavírat společně obchody s klienty. Z pohledu obchodního bankéře jde o okruh potenciálních možností pro nové obchodní příležitosti, které může využít. Naopak pro externího poradce znamená rozšíření o další instituci, přidání produktů do portfolia nabízených jeho klientům. V momentální situaci na finančním trhu způsobené vysokou konkurencí mezi bankami je snaha o získávání kvalitní spolupráce v první řadě ze strany finančních institucí. Banky usilují o přilákání nových partnerů především odměnami za zprostředkování obchodů a také rychlým řešením všech obchodních příležitostí. Bankovní instituce a jejich bankéři se tak snaží o navázání spolupráce s externími poradci obzvláště dvěma cestami, které budou nyní uvedeny.

Prvním způsobem navázání spolupráce jsou prezentace a školení pořádaná bankovními institucemi pro zaměstnance z poradenských společností. Školení probíhají v prostorách bank nebo přímo v místnostech školených firem. Školiteli bývají zaměstnanci banky, ve většině případů přímo bankéři, kteří představují produkty banky, průběh vzájemné spolupráce, odměny za zprostředkování daných produktů a benefity banky oproti konkurenci. Úkolem přednášejícího je zaujmout publikum a získat je na stranu zastupované instituce. Tito bankéři mají příležitost na těchto akcích rovnou rozdat své vizitky a získat mnoho kontaktů, případně se domluvit na spolupráci ihned.

Druhý způsob je pro bankéře složitější a především ne tolik efektivní. Jde o získávání jednotlivých kontaktů externích poradců, buď z databáze banky z již vyškolených poradců, nebo vyhledáváním na webových stránkách partnerských společností. Následně probíhá telefonické spojení finančního poradce a bankéře, který má za úkol domluvit schůzku s daným externím poradcem. V případě úspěšně domluvené schůzky čeká na bankéře snaha o navázání spolupráce. Bankéř během schůzky představuje sebe, banku, provizní systém a fungování vzájemné součinnosti.

V okamžiku je-li externí zprostředkovatel ve spolupráci s daným obchodním bankéřem, je v bankovním systému zaznamenáno, že je ve spojení právě s ním. Vedou-li tyto možnosti k navázání spolupráce je nyní na aktivitě externího poradce a rychlém řešení veškerých záležitostí bankéře, jak dlouho a jak intenzivně bude tento vztah trvat.

4.1.3 Princip, fungování a cíl spolupráce

V této podkapitole bude popsán princip a fungování spojení mezi zaměstnancem banky a finančními poradci z řad poradenských společností. Mezi těmito dvěma subjekty jde především o profesionální vztah, který má za cíl ekonomický prospěch pro obě strany. Proto je důležité, aby komunikace mezi nimi byla co nejčastější a přesně zaměřená na věc. Kontakt mezi bankéřem a externím poradcem je ve většině případů udržován telefonicky či emailem, případně osobně při řešení složitějšího obchodu. Bankéř se snaží udržovat kontakt s externím poradcem i v situaci, kdy právě není řešený žádný případ. Za účelem udržení vzájemného vztahu a připomenutí možnosti řešení obchodu právě s ním. Jde o spolupráci, kde jako všude v obchodě je základem vzájemná sympatie a zkušenosti. Je to z důvodu, že momentální nabídky obchodních bank se mezi sebou příliš neliší a ani pro klienty většinou minimální rozdíly nehrají velkou roli. Spolupráce je tedy založena na vzájemné komunikaci a rychlé aktivitě, při řešení nastalých situací.

Celá spolupráce vede k získání a vyřízení obchodu, tedy zprostředkování finančního produktu či služby. První část, získání klienta, náleží externímu poradci. Jde o nalezení klienta a na základě jeho potřeb i plánů nabídnout vhodná řešení k jejich dosažení. V tomto okamžiku, kdy je obchod domluven s klientem, musí finanční poradce získat a připravit všechna potřebná data a dokumenty, které jsou k vybranému produktu zapotřebí. Následuje předání informací a dokumentů bankéři a administrativní vyřízení produktu bankovních institucí. Nyní je řešení na straně bankéře, který zajistí dokončení obchodu. O bezproblémovém průběhu v tomto okamžiku rozhodují zkušenosti, zajištění hladkého provedení obchodu a aktivita bankéře.

4.1.4 Realizace obchodu

Uzavření obchodu a celé zprostředkování začíná okamžikem, kdy si finanční zprostředkovatel zjistí finanční situaci svého klienta a na základě získaných údajů a současně nabídce na finančním trhu představí možná řešení. Tato fáze byla popsána výše a v této podkapitole bude podrobněji popsána realizace celého obchodu.

Konkrétní příklad obchodu bude ukázán na zprostředkování spotřebitelského úvěru. Spotřebitelský úvěr je typ produktu, u kterého musí být podrobně řešena finanční situace klienta. Jde o situaci, kdy klient řeší nějakou investiční příležitost, ale v momentální situaci nemá dostatečné finanční krytí. Pro zjištění, zda bude klient schopen půjčku splácet, musí být určena bonita klienta a možná výše půjčky na základě jeho příjmů a závazků. Externí poradci mají poskytnutý od bank naprogramovaný tabulový generátor, který na základě zadaných hodnot vyhodnotí maximální výši úvěru. Klient je v tomto okamžiku žadatelem o spotřebitelský úvěr a pro zjištění hodnoty, která mu je možná poskytnout jsou důležité a určující následující údaje: datum narození (současný věk), rodinný stav, doložený čistý měsíční příjem, v případě dalších příjmů roční příjmy z podnikání, roční příjmy z pronájmu atd., místo bydliště a současné závazky. Na základě těchto informací se vypočítá možná výše úvěru. Dále musí externí poradce zajistit podpisy na potřebných dokumentech např. na žádosti o spotřebitelský úvěr či povolení nakládání s osobními údaji pro náhled do bankovních a nebankovních registrů.

V tento okamžik přechází práce na obchodního bankéře, který má za úkol zpracovat tato data do systému banky. Po zadání veškerých potřebných informací může udělat náhled do bankovního a nebankovního registru klientských informací, který v České republice poskytují společnosti CBCB a CNCB. V těchto registrech jsou shromažďovány záznamy o

poskytnutých úvěrech a závazcích žadatele. Na základě těchto dat se vypočítá úvěrová angažovanost klienta, což je maximální výše, která může být poskytnuta s ohledem na již probíhající závazky žadatele. Z výsledku bude patrné, zda může být požadovaná výše poskytnuta či nikoliv. Dále bankéř zasílá úvěr na schválení, kde probíhá žádost danými odděleními a jsou sledovány další informace o žadateli a jeho finančních i jiných aktivitách. Je zde zjišťováno, jak se příslušný žadatel finančně chová a zda bude schopen splácet. Banky tento proces dělají z důvodu bezpečnosti pro banku, ale i s ohledem na rychlé zadlužování žadatele. Při schválení je úvěr načerpán na účet žadatele. V případě zamítnutí žádosti může dojít ke snížení požadované výše úvěru, případně doplnění dalších informací, ale záleží na důvodu zamítnutí žádosti. Po celou dobu bankéř informuje externího poradce o průběhu schvalování žádosti až do okamžiku, kdy je žádost schválena či nikoliv.

Fáze na úvodu obchodu, kde finanční poradce zjišťuje potřeby klienta, je shodná téměř u všech typů zprostředkovaných produktů, tzn., vždy proběhne zjištění potřeb, shromáždění důležitých dat a kompletace potřebných dokumentů. Dále je již průběh závislý na principech dané banky a na konkrétním zprostředkovaném produktu.

4.1.5 Výhody spolupráce

Výhody obou stran plynou z aktivní a rychlé spolupráce a reakce na nastalé situace. Co se týče finanční stránky, plynou výhody pro banky z možnosti získávání klientů, se kterými je možné dále obchodovat. Výhody plynou především z důvodů spolupráce, kdy hlavní motivací jsou příjmy pro obě strany. Na jedné straně výnosy z úroků, poplatky a ostatní výnosy a na té druhé straně provize za zprostředkování obchodu.

4.1.6 Rizika a negativa

Riziko pro banky je způsobeno faktem, že poradci znají principy přijímání a schvalování nových úvěrů a tak mohou některé informace o klientech zkreslovat pro schválení úvěrových produktů. Naopak rizikem pro finančního poradce je, že narazí na nezkušeného a nekompetentního bankéře, který nedokáže zařídit schválení úvěrů a produktů, které by měly být schváleny. Riziko ze strany klienta je způsobeno systémem odměňování finančního poradce, jde o možnost nabídky úvěru u finanční instituce, která dává poradci největší odměnu za zprostředkování. A nebere ohled na potřeby a nejvýhodnější podmínky pro klienta, ale na svůj prospěch z vyšší provize.

4.1.7 Konkrétní partnerství

Téměř všechny společnosti finančního poradenství spolupracují s více bankami. V této podkapitole budou uvedeny konkrétní partnerství mezi institucemi poskytujícími bankovní produkty a vybranými společnostmi finančního poradenství, které byly představeny v podkapitole 3.7.7. V tabulce č. 1 jsou vypsány všechny bankovní instituce a hypoteční banky, se kterými tyto společnosti spolupracují. Je zde sedm bankovních poskytovatelů, kteří jsou partnery všech čtyř vybraných společností Hypoteční banka, Komerční banka, mBank, Raiffeisen bank, UniCredit Bank, Sberbank CZ a Wüstenrot hypoteční banka. Například Česká spořitelna nespolupracuje pouze s Fincentrem, když bylo jejich partnerství ukončeno začátkem roku 2017 současně s podáním žaloby na zmíněnou společnost. Zároveň Fincentrum jako jediné z vybraných poradenských společností spolupracuje s Oberbank a Poštovní spořitelnou. Oproti tomu Partners Financial Services nespolupracuje jako jediný s ČSOB, ale spolupracuje s TGI Money a.s.

Tabulka 1 – Vybrané společnosti finančního poradenství a jejich bankovní partneři

Společnosti finančního poradenství	Bankovní instituce a hypoteční banky
Partners Financial Services	Česká spořitelna, Hypoteční banka, Komerční banka, mBank, Raiffeisenbank, Unicredit Bank, Sberbank CZ, Wüstenrot hypoteční banka, Equa Bank, MONETA Money Bank, TGI Money
OVB Alfinanz	Česká spořitelna, ČSOB, Hypoteční banka, Komerční banka, mBank, Raiffeisenbank, UniCredit Bank, Sberbank CZ, Wüstenrot hypoteční banka
Fincentrum	ČSOB, Hypoteční banka, Komerční banka, mBank, Raiffeisenbank, UniCredit Bank, Sberbank CZ, Wüstenrot hypoteční banka, Equa Bank, MONETA Money Bank, Oberbank, Poštovní spořitelna
Broker Consulting	Česká spořitelna, ČSOB, Hypoteční banka, Komerční banka, mBank, Raiffeisenbank, UniCredit Bank, Sberbank CZ, Wüstenrot hypoteční banka, Equa bank, MONETA Money Bank

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů na webových stránkách vybraných poradenských společností

4.2 Podíl zprostředkovaných obchodů

V této kapitole bude srovnávána spolupráce bankovních institucí a finančního poradenství v číslech. Jsou zde porovnána obě odvětví v počtu poskytnutých a zprostředkovaných obchodů. Sledovanými produkty budou především úvěrové produkty, které jsou nejčastěji zprostředkovávány na finančním trhu. Data uvedená v následujících tabulkách jsou uvedeny za roky 2010, 2014, 2015 a 2016. Údaje roku 2017 nejsou uvedeny

vzhledem k tomu, že tyto údaje pro poskytnuté úvěry klientům poskytované obchodními bankami zatím nebyly Českým statistickým úřadem zveřejněny. Data uvedená za obor finančního poradenství jsou získaná z webových stránek USF ČR - Unie společností finančního zprostředkování a poradenství České republiky. Zde je sledován vývoj finančně poradenského trhu za jednotlivá čtvrtletí každého roku. Data jsou sjednocena z obou sdružení finančního poradenství UFS ČR a AFIZ ČR do jedné tiskové zprávy, která je vydávána každé čtvrtletí. Hodnoty uvedeny v tabulkách jsou kumulované za jednotlivá čtvrtletí do jednoho čísla za celý rok. Data u hypotečních úvěrů jsou poté ještě navýšeny o zprostředkované objemy poradenské společnosti Fin Centrum, a.s., která není členem ani jednoho sdružení finančního poradenství. Jelikož se jedná o jednoho z největších zprostředkovatelů hypoték poradenského trhu, byly by následující čísla podceněné. Zprostředkované objemy hypotečních úvěrů této společnosti, byly získávány z tiskových zpráv zveřejněných na webových stránkách této instituce. V tiskových zprávách nebyly přesně uvedeny hodnoty zprostředkovaných objemů pro rok 2014 a 2016. Proto za rok 2014 byla použita hodnota 10,3 mld. z roku 2013 a pro rok 2016 byla využita hodnota 10,3 mld. zjištěná za první pololetí tohoto roku.

Tabulka 2 - Souhrny zprostředkovaných úvěrových produktů a depozit za rok 2010, 2014, 2015 a 2016

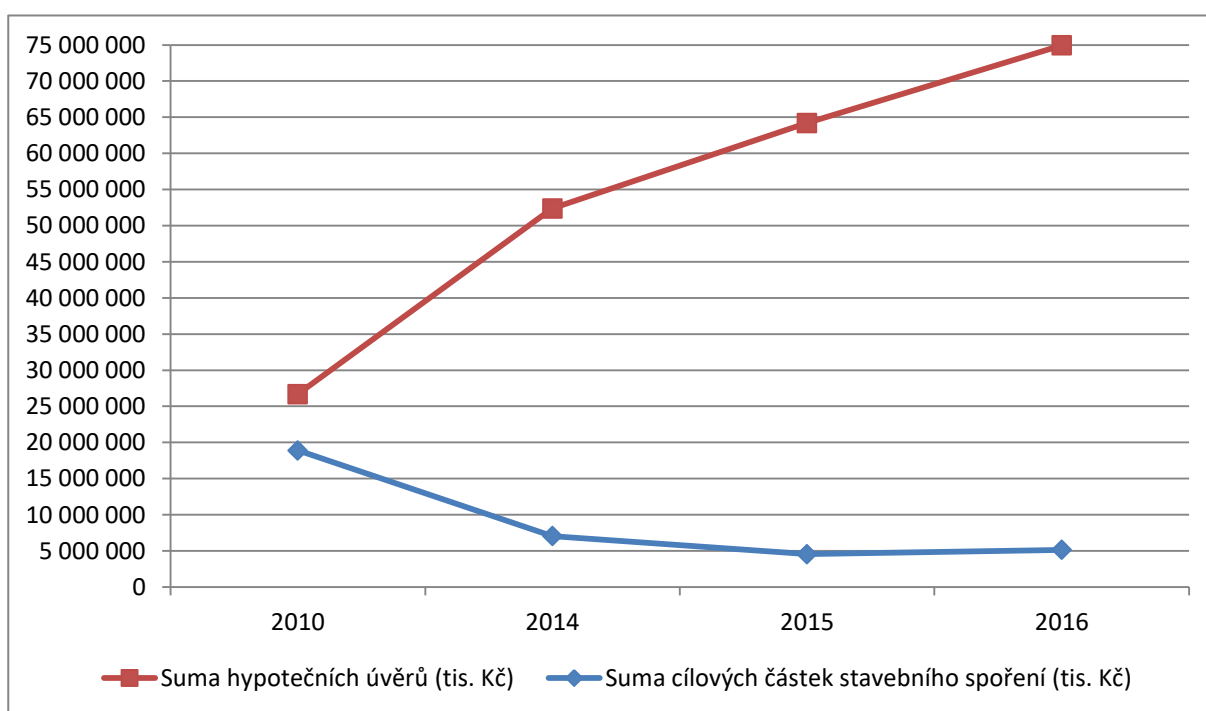
Zprostředkovaný obrat (tis. Kč)		2010	2014	2015	2016
Penzijní připojištění	Objem sjednaných ročních příspěvků	393 555	94 198	79 385	121 947
Doplňkové penzijní spoření	Objem sjednaných ročních příspěvků	0	108 606	119 144	231 175
Stavební spoření	Suma cílových částek	18 902 266	7 041 421	4 548 483	5 156 845
Úvěry ze stavebního spoření	Souhrn poskytnutých úvěrů	2 995 943	2 270 693	3 062 961	3 237 489
Hypoteční úvěry	Souhrn poskytnutých úvěrů	26 695 816	52 374 634	64 203 266	74 934 994
Celkem		48 987 580	61 889 552	72 013 239	83 682 450

Zdroj: Vlastní zpracování dle tiskových zpráv UFS ČR a tiskových zpráv Fincentrum

Tabulka č. 2 shromažďuje celkové objemy zprostředkovaných úvěrových produktů a depozit společnostmi finančního poradenství a samostatnými finančními poradci. „Už během prvního pololetí roku 2015 byl patrný razantní meziroční nárůst poptávky po hypotečních úvěrech. Ten byl stimulován dobrou náladou, panující na trhu, která byla podpořena

kombinací rekordně nízkých úrokových sazeb, pozvolna se zvyšujících cen rezidenčních nemovitostí a v poslední řadě i nárůstem nabídky developerských projektů,“ (Hypoteční banka, a.s., © 2018). Na uvedených datech je nejvíce vidět pohyb u objemu zprostředkovaných hypotečních úvěrů, kde nárůst během sledovaného období je téměř trojnásobný. Tento trend byl způsobený především z obavy ze zdražování cen nemovitostí ve spojení s nízkými úrokovými sazbami hypotečních úvěrů. Naopak pokles u stavebního spoření je spojený právě s růstem poskytnutých hypotečních úvěrů. Během těchto let docházelo k výstavbě velkého množství nemovitostí a pohybu na trhu nemovitostí.

Graf 1 - Vývoj zprostředkovaných hypotečních úvěrů a částek stavebního spoření

Zdroj: Vlastní zpracování dle tiskových zpráv UFS ČR a tiskových zpráv Fincentrum

Uvedené vývoje těchto zprostředkovaných produktů jsou dobře viditelné na grafu č. 1. Především u hypotečních úvěrů je viditelný stálý nárůst, jehož důvod je popsán výše. Tento trend následoval i v následujícím roce 2017 i přes opatření ze strany ČNB, která snížila doporučenou hodnotu LTV na maximálně 90 % ceny nemovitosti a postupnému zvyšování úrokových sazeb.

V následující tabulce č. 3 jsou souhrmně uvedena data o úvěrech poskytnutých obchodními bankami. Hodnoty jsou uvedeny za roky 2010, 2014, 2015 a 2016, jejichž zdrojem je Český statistický úřad, který má ve své databázi nejnovější údaje k roku 2016. Uvedená data jsou v milionech korun zjištěná k 31. 12. 2016. Opět nejzajímavější a největší pohyb je u poskytnutých hypotečních úvěrů, kde odůvodnění růstu je stejné jako výše u

objemu zprostředkovaných hypoték poradenskými společnostmi. Na údajích je také možné vidět nárůst úvěrování v České republice téměř všemi způsoby poskytování úvěrů. Výjimkou jsou standardní a překlenovací úvěry ze stavebního spoření, u kterých je viditelný pokles objemu poskytovaných úvěrů. U ostatních typů úvěrů je tendence buď rostoucí, nebo je jejich vývoj kolísavý kolem podobné hodnoty. Dalším údajem v tabulce jsou podíly úvěrů na bydlení na úvěrech celkem za uvedené roky. Tento ukazatel nám ukazuje, že i přes rostoucí hypotéky je tento podíl stále ve stejných hodnotách $\pm 1\%$ a tzn., že podobně jako růst úvěrů na bydlení, roste také poskytování ostatních úvěrů.

Tabulka 3 - Úvěry klientům poskytované obchodními bankami celkem, podle účelu (stav k 31. 12. 2016)

Ukazatel	2010	2014	2015	2016
Úvěry celkem	2 174 740	2 634 880	2 782 377	2 950 383
v tom:				
debetní zůstatky běžných a kontokorentních účtů	141 053	148 154	150 916	156 521
pohledávky z karet	26 771	24 941	30 344	26 605
spotřební úvěry (bez debetních zůstatků BÚ, kontokorentních účtů a pohledávek z karet)	163 383	161 375	172 240	187 260
úvěry na bydlení celkem	831 837	971 355	1 038 551	1 121 512
v tom:				
hypoteční úvěry na bytové nemovitosti	682 727	844 283	911 605	992 686
standardní úvěry ze stavebního spoření	38 489	28 734	26 468	23 821
překlenovací úvěry ze stavebního spoření	83 258	65 945	65 500	69 186
spotřebitelské úvěry na nemovitosti	27 363	32 393	34 977	35 819
hypoteční úvěry na nebytové nemovitosti	82 496	120 679	117 850	107 473
Podíl úvěrů na bydlení na úvěrech celkem	38,25 %	36,86 %	37,33 %	38,01 %
ostatní úvěry celkem	929 201	1 208 376	1 272 476	1 351 012

Zdroj: czso.cz [online][citace: 6. 3. 2018] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/7-mena-a-platebni-bilance-mv6ln9naws>

Tabulka č. 4 obsahuje vypočítané podíly zprostředkovaných úvěrů na poskytnutých úvěrech obchodními bankami celkem. I přes rostoucí objem poskytnutých úvěrů bankami je trend podílu rostoucí. Z toho vyplývá, že především objem zprostředkovaných hypotečních úvěrů roste rychleji než celkový objem poskytnutých hypotečních úvěrů. Uvedené hodnoty poukazují na neustálý růst společností finančního poradenství.

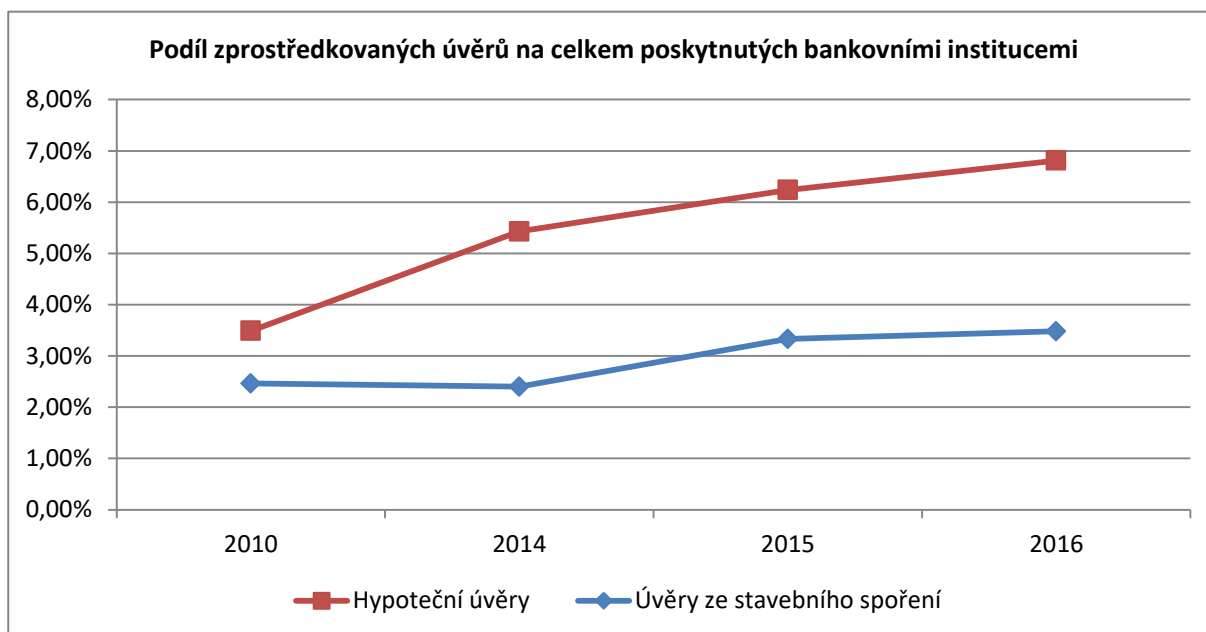
Tabulka 4 - Podíl zprostředkovaných úvěrů na celkem poskytnutých obchodními bankami

Podíl zprostředkovaných úvěrů (%)	2010	2014	2015	2016
Hypoteční úvěry	3,49%	5,43%	6,24%	6,81%
Úvěry ze stavebního spoření	2,46%	2,40%	3,33%	3,48%

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů Českého statistického úřadu a tiskových zpráv UFS ČR a FinCentrum

Graf č. 2 zobrazuje grafický vývoj podílu finančního poradenství na objemu poskytovaných úvěrů. Tendence je stále rostoucí, tzn., že i přes růst celého finančního trhu, kde roste počet zprostředkovaných úvěrů i poskytnutých úvěrů finančními institucemi. Je viditelné, že rostoucí trend finančního poradenství je intenzivnější, nežli samotný vývoj trhu a podíl zprostředkovatelských společností je stále významnější.

Graf 2 – Podíl zprostředkovaných úvěrů na celkem poskytnutých obchodními bankami

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů Českého statistického úřadu a tiskových zpráv UFS ČR a Fincentrum

4.3 Srovnání odvětví

V této kapitole bude popsáno srovnání mezi bankovními institucemi a společnostmi finančního poradenství v ekonomických ukazatelích, především průměrné mzdě a průměrně zaměstnanými fyzickými osobami. Údaje jsou sledované za období od roku 2011 až třetí čtvrtletí roku 2017, což jsou momentálně nejaktuálnější dostupná data. Prvním sledovaným ukazatelem je počet aktivních jednotek, tzn. počet právnických osob na finančním trhu. Druhým je průměrný evidenční počet zaměstnanců, který nám ukáže srovnání a vývoj zaměstnaných fyzických osob v těchto odvětvích a třetím je jejich průměrná mzda.

4.3.1 Bankovní instituce

Tabulka č. 4 v sobě shromažďuje data o bankovních institucích, počtu jejich zaměstnanců a jejich mzdy. Počet bankovních institucí je konstantní a pohybuje se stále kolem stejné hodnoty. Situace se příliš nemění a v případě odchodu banky z trhu bývá nahrazena jinou bankou. Nejvýrazněji viditelná změna v tabulce o dvě jednotky proběhla mezi roky 2011 a 2012, kdy přišly na trh tři banky a jedna v tomto období ukončila svou činnost. Počet zaměstnanců u bankovních institucí také neprochází příliš podstatnými změnami, může to být způsobeno, že v případě odchodu zaměstnance bývá vyhledávaná zaměstnání opět v bankovním sektoru, proto se průměrný počet zaměstnanců pohybuje na hranici 40 000 fyzických osob. U průměrné mzdy je viditelný pokles v roce 2013, který byl způsoben nízkým průměrem v druhém, třetím a čtvrtém čtvrtletí tohoto roku. Důvodem nízkého průměru v posledním čtvrtletí ve srovnání s rokem předchozím byly odměny, které z důvodu zavedení solidární daně v lednu 2013, byly vyplaceny již v roce 2012. A v roce 2013 byly vypláceny až v prvním měsíci následujícího roku, tudíž v průměru byl tento rok oslaben. Ve stejném období došlo také k největšímu poklesu zaměstnanců, což může být vysvětleno právě snížením průměrné mzdy.

Tabulka 5 - Zaměstnanci a mzdy v bankovních institucích

Ukazatele bankovních institucí	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (3Q)
Počet aktivních jednotek ve sledovaném období	42	44	45	44	46	45	46
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách	39573	40127	38987	39238	39271	39910	40469
Průměrná mzda fyzických osob (Kč)	50718	54763	49675	51384	52355	53725	56563

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů Ekonomických výsledků finančního zprostředkování z Českého statistického úřadu

4.3.2 Finanční zprostředkování

Počet aktivních jednotek tedy právnických osob je ve finančním zprostředkování bez jediné výjimky od roku 2011 stále rostoucí. Takto vysoké počty právnických osob se dají vysvětlit velikostí jednotlivých jednotek, které zdaleka nedosahují takové velikosti jako bankovní instituce. Téměř stejně tak je na tom i průměrný počet zaměstnaných fyzických osob kromě roku 2013, kdy došlo k poklesu skoro o 1 200 zaměstnanců. V následujících letech je ovšem trend počtu zaměstnaných stále rostoucí. V průměrné mzdě je jediný viditelný pokles opět v roce 2013, který má stejný důvod, jako u poklesu mezd zaměstnanců bankovních institucí ve stejném roce.

Tabulka 6 - Zaměstnanci a mzdy ve společnostech finančního zprostředkování

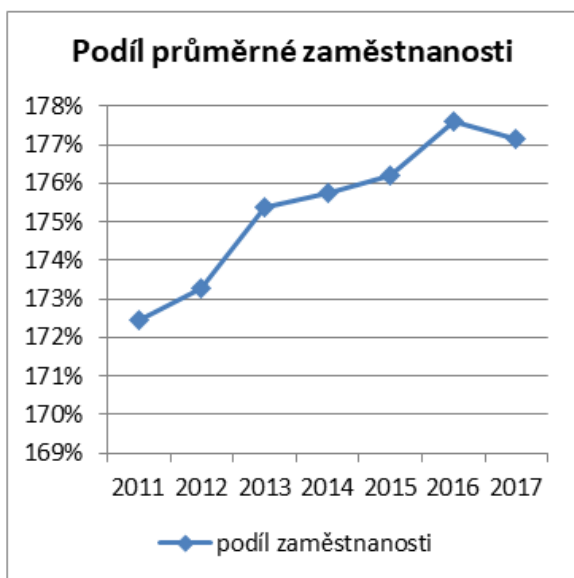
Ukazatele finančního zprostředkování	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (3Q)
Počet aktivních jednotek ve sledovaném období	1341	1469	1606	1804	1969	2100	2194
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách	68250	69523	68376	68957	69190	70878	71698
Průměrná mzda fyzických osob (Kč)	47422	50993	46254	47879	48062	49654	51596

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů Ekonomických výsledků finančního zprostředkování z Českého statistického úřadu

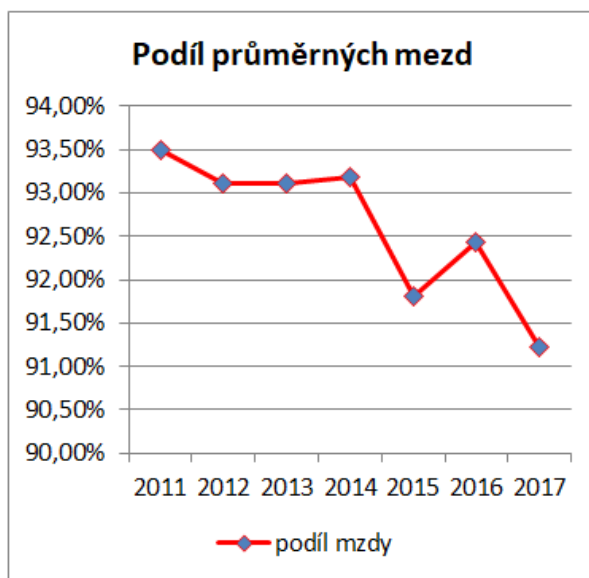
4.3.3 Podíl sledovaných odvětví

Na grafech č. 3 a 4 jsou porovnávány ukazatele průměrný počet zaměstnanců a průměrných mezd obou odvětví. Průměrný počet zaměstnanců je ukazatel, který má stoupající tendenci u obou srovnávaných stran. V odvětví finančního zprostředkování je průměrná zaměstnanost vyšší o cca 30 000 zaměstnanců, což plyne z vysokého počtu právnických osob na finančním trhu v České republice. Podíl zaměstnanosti je tedy přikloněn na stranu finančního zprostředkování, kde se podíl pohybuje nad 170 % průměrného počtu zaměstnanců v bankovních institucích. Tento graf ukazuje, že průměrný počet fyzických osob, zde roste rychleji než u bankovních institucí. Ukazatel mzdy je stejně jako zaměstnanost u obou odvětví rostoucí, pouze s tím rozdílem, že průměrná mzda je vyšší u bankovních institucí. A klesající podíl ukazuje, že průměrné mzdy bank také rostou rychleji než u finančního zprostředkování.

Graf 4 – Podíl zaměstnanosti

Graf 3 – Podíl průměrné mzdy

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů Ekonomických výsledků finančního zprostředkování z Českého statistického úřadu

5 Závěr

Bakalářská práce se zabývá problematikou spolupráce mezi bankami a finančními externími poradenskými společnostmi. Toto téma a celé finanční poradenství je v České republice celkem neprobádaným a zatracovaným oborem. Cílem práce bylo seznámit, charakterizovat a vyhodnotit spolupráci mezi bankami a externími poradci z řad poradenských společností působících v České republice.

Teoretická část byla zpracována na základě syntézy zjištěných poznatků z odborné literatury. Touto metodou je v úvodu charakterizován bankovní systém, vymezení obchodních bank, popsán význam bankovní licence a důležitost České národní banky pro finanční trh v České republice. Teoretická část také zahrnuje funkce a poskytované služby obchodními bankami, organizační strukturu banky a jejich hospodaření. Dále jsou zde popsány nabízené bankovní produkty, jejich charakteristika společně s významem pro klienty a vysvětlení získávání příjmu pro bankovní instituce. V poslední kapitole teoretické části je popis finančního poradenství, princip zprostředkování, výhody a nevýhody poradenství, sdružení, která spojují finanční poradenské společnosti a externí poradce v České republice. Na závěr jsou uvedeny finanční poradenské společnosti figurující na českém finančním trhu.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo provedení analýzy vzájemných vztahů mezi bankami a externími finančními poradenskými společnostmi, resp. finančními poradci. Bylo zde rozebráno navázání spolupráce, princip a fungování tohoto partnerství a výčet vybraných společností finančního poradenství a jejich partnerů z řad bankovních institucí. Vzhledem k vysoké konkurenci na finančním trhu jak mezi bankami tak i finančními poradenskými společnostmi je potřebné udržení této vzájemné spolupráce. Díky analýze zprostředkovaných a poskytnutých úvěrových produktů můžeme říci, že význam externích poradců na českém finančním trhu je podstatný a podíl zprostředkovaných bankovních produktů stále roste.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Seznam literatury

BALOUŠEK, Rudolf. 2007. *Podvojný účetnictví v bankách*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-663-3.

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-720-1515-X.

KALABIS, Zbyněk. 2012. *Základy bankovníctví: Bankovní obchody, služby, operace a rizika*. 1. vydání. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-265-0001-8.

POLOUČEK, Stanislav. 2006. *Bankovníctví*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-717-9462-7.

POSPÍŠIL, Richard. 2007. *Finance a bankovníctví*. 1. vyd. V Olomouci: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-1712-7.

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. 2007. *Komerční bankovníctví v České republice*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1180-1.

REVENDA, Zbyněk. 2012. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-240-6.

6.2 Internetové odkazy

Asociace finančních poradců České republiky: Finanční poradenství v České republice. *AFP ČR* [online]. Praha: AFPcr.cz, 2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://afpcr.cz/financni-poradenstvi-v-ceske-republice-2/>

Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců České republiky: Právnícké osoby. *AFIZ ČR* [online]. Praha: afiz.cz, 2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.afiz.cz/pravnicke-osoby/>

Broker Consulting: O nás. *BCAS* [online]. Praha: bcas, 2015 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.bcas.cz/o-nas>

ČNB: Bankovní rada ČNB. *Česká národní banka* [online]. Praha: Česká národní banka, ©2003-2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/co_je_br.html

ČNB: Harmonizované peněžní agregáty České republiky. *Česká národní banka* [online]. Praha: Česká národní banka, ©2003-2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/stat_mb_met/stat_mb_harmon_agregaty.html

ČNB: Cílování inflace v ČR. *Česká národní banka* [online]. Praha: Česká národní banka, ©2003-2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/cilovani.html

Finanční vzdělávání: Finanční zprostředkování. *Finanční vzdělávání* [online]. Praha: Česká bankovní asociace, 2016 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: http://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/financni_zprostredkovani/financni_zprostredkovani

Finanční zprostředkování. 2016. *Finanční vzdělávání* [online]. Praha: Česká bankovní asociace [cit. 2018-02-28]. Dostupné na internetu: http://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/financni_zprostredkovani/financni_zprostredkovani

Obchodování s cennými papíry. 2013. *Pro se finančně vzdělávat?* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2018-02-28]. Dostupné na internetu: <https://www.psfv.cz/cs/investice/obchodovani-s-cennymi-papiry>

OVB Allfinanz: Základní informace. *OVB Allfinanz* [online]. Praha: OVB, 2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.ovb.cz/o-spolecnosti/zakladni-informace.html>

Partners Financial Services: O společnosti. *Partners.cz* [online]. Praha: Partners.cz, 2017 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.partners.cz/cs/o-partners/o-spolecnosti/>

PRAŽÁK, Bořivoj. 2012. Teorie a praxe organizace a řízení bank. In: *Slideplayer.cz* [online]. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. [cit. 2018-02-28]. Dostupné na internetu: <http://slideplayer.cz/slide/5659595/>

Sberbank CZ: Povinně uveřejňované informace. *SBERBANK CZ* [online]. Praha: Sberbank CZ, 2017 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.sberbankcz.cz/vyrocní-zpravy-a-hospodarske-vysledky>

Tiskové zprávy FINCENTRUM. *FinCentrum* [online]. Praha: FinCentrum, 2016© [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <https://www.fincentrum.com/cz/stranky/tiskove-zpravy/>

USF ČR: Finančně poradenský trh. *Unie společností finančního zprostředkování a poradenství* [online]. Praha: USF ČR, ©2014 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.usfcr.cz/financne-poradensky-trh/>

Zákon č. 21/1992 Sb. Zákon o bankách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. Praha: Zakony pro lidi, ©2010-2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21#cast2>